

DEN NORSKE KIRKE

DØVEKIRKEN: Årsmelding 2016

**DØVE-
KIRKEN**

Innhold

1 Ledernes beretning: Liturgi og bibel på tegnspråk - 500år etter reformasjonen	3
1.1. Årsmelding for Døvekirken	3
1.2. Et blikk tilbake på 2016.....	3
Samordnet ledelse i Døvekirken	3
Langsiktig bemanningsplan.....	5
Gudstjenestereform og bibeloversettelse.....	5
Demokratisering og likestilling i Døvekirken.....	7
Landsdekkende tilstedeværelse.....	9
«Stavangermodellen»	9
1.3. Blikket framover i 2017 og årene som kommer.	11
2. Introduksjon til virksomheten og hovedtall	13
2.1. Om døvekirken.....	13
2.2. Hovedtall.....	13
3. Årets aktiviteter og resultater	15
3.1. Døvekirken som en del av Oslo bispedømme: Mer Himmel på jord.....	15
3.1.1. Flere deltar i gudstjenesten og møter Gud i fellesskapet.....	15
3.1.2. Flere søker dåp og Trosopplæring	19
3.1.3. Folkekirken engasjerer seg i samfunnet	25
3.1.4. Flere får lyst til å arbeide i kirken.....	31
3.2. Døvekirkens kirkepolitiske målsettinger: Visjon og strategi for 2015-2019.....	38
3.2.1 Om prosessen	38
3.2.2. Konkretisering og vurdering av De kirkepolitiske målsettingene for Døvekirken for 2015-2019	39
4. Økonomisk styring og kontroll i virksomheten.....	49
4.1. Overordnet vurdering av opplegg for styring/kontroll.....	49
4.2. Styring og kontroll i Døveprostiet.....	49
Bemanningsplan for Døvekirken.....	49
Situasjonen.....	50
Vurdering:	51
Tiltak:.....	51
4.3. Økonomisk situasjon i fellesrådet.....	53
4.3.1. Visjonen.....	53
4.3.2. Den økonomiske situasjonen	53
4.3.3. Bygningene - vår hovedutfordring.....	53
4.3.4. Stab og ressurser.....	55
Vurdering:	55
Tiltak:.....	55
4.4. Eksterne midler	57
5. Vurdering av framtidsutsikter.....	59
6. Vedlegg	60

1. Ledernes beretning:

Liturgi og bibel på tegnspråk - 500år etter reformasjonen

1.1. Årsmelding for Døvekirken

Først 500 år etter reformasjonen er vi nå vitne til at liturgier og bibeldeler på tegnspråk materialiserer seg på norsk tegnspråk i Døvekirken.

Det er på høy tid og meget gledelig!

Døvekirken er den delen av Den norske kirke som har *norsk tegnspråk* som menighetens språk. Døvekirken er det vi kaller en AV-organisasjon. Den har sin identitet i tegnspråk og til døves kultur og historie. Den er en minoritet i det norske samfunn og innenfor Den norske kirke. Årsmeldingen foreligger derfor både på norsk tegnspråk og på norsk skrift. Årsmeldingen har derfor også to målgrupper. Den ene er Døvekirkens menigheter som består av medlemmer og organer som har norsk tegnspråk som sitt språk. Den andre er organene i Den norske kirke som Døvekirken er representert i som bruker norsk som sitt primære språk, bispedømmeråd og Kirkemøte.

1.2. Et blikk tilbake på 2016

2016 har vært et år som på mange måter har «landet» flere prosesser som har pågått parallelt gjennom mange år i Døvekirken. Disse prosessene kan også sees på som en forberedelse til reformasjonsåret 2017. I reformasjonsjubileumsåret 500 år etter reformasjonen fremstår Døvekirken mer og mer med de kvaliteter som bør prege en Luthers kirke.

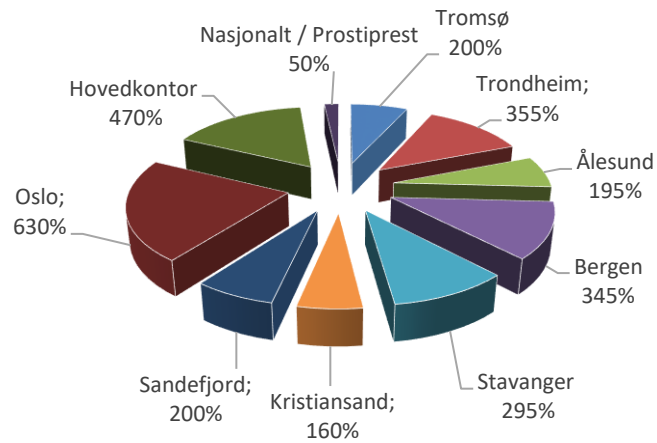
Noen viktige kirkepolitiske målsettinger som er oppnådd i 2016:

Samordnet ledelse i Døvekirken

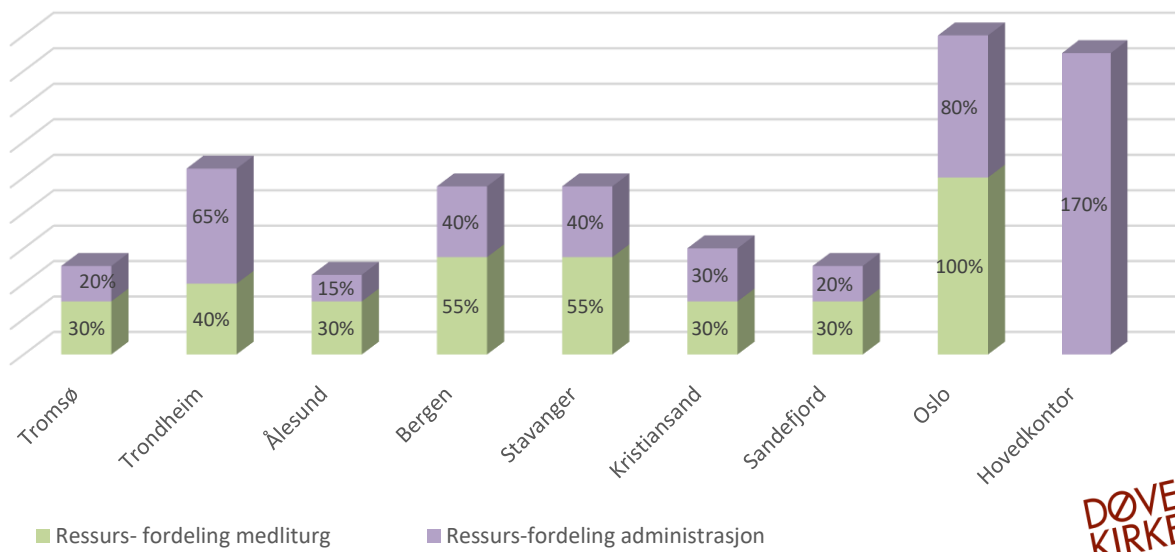
Som første steg i prosessen frem mot samordnet eller enhetlig ledelse i Døvekirken har kirkeverge, døvekirkenes fellesråd og dødeprosten utviklet videre det mangeårige samarbeidet etter modell fra den såkalte «Asker-modellen». I 2016 er det særlig vært fokus på:

- **Samordnet felles ledelse.** I 2016 er det etablert ukentlige faste møter mellom kirkeverge/prost og jevnlig møter der også fellesrådets leder deltar. Likeledes er det etablert ukentlig felles stabsmøter for kirkevergen og dødeprostens stab.

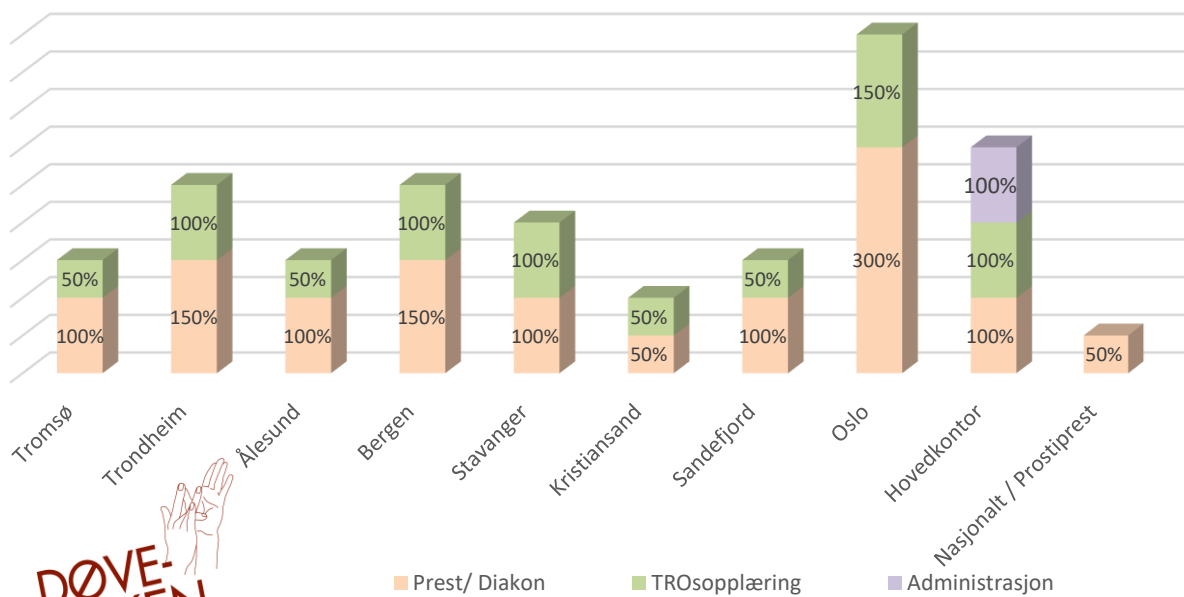
Bemanningsplan: Sum ressurser

Bemanningsplan: Ressuser Døvekirkenes fellesråd

Bemanningsplan: Ressuser Døveprostiet

Aller ansatte i Døveprostiet skal ha opp til 1/5 til nasjonale oppgaver.

- **Samordning av Fellesrådets og døveprostiets budsjetter.** Samordning av budsjettene har vært nødvendig for å sammen kunne løse de omfattende utfordringene Døvekirken står overfor i tiden som kommer uten at det kan forventes betydelige større budsjetttrammer. Utfordringene består i å utvikle 8 livskraftige menigheter med til sammen over 20 gudstjenestesteder over hele landet. Samtidig skal det sikres ressurser til å oversette og utvikle gudstjenester, kirkelige handlinger, salmer, bibeldeler og trosopplæringsmateriell på tegnspråk.

Det er nødvendig i årene om ligger foran å etablere forutsigbare og øremerkede tildelinger bygd på de rammer som gjennom årtider er etablert for Døvekirkenes Fellesråd og døveprostiet. Døvekirken er av den mening at det er nødvendig at disse budsjettpostene tildeles som egne tildelinger til Døvekirkenes Fellesråd og døveprostiet ved Oslo bispedømme. Dette vil følges opp overfor Oslo bispedømme og Kirkerådet i tiden som kommer.

Langsiktig bemanningsplan

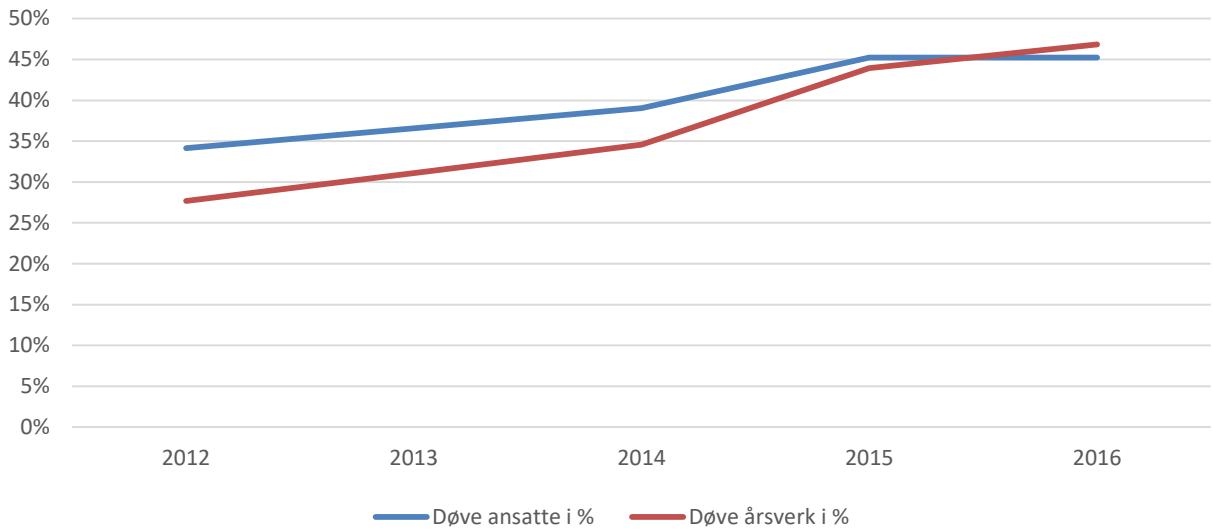
En langsiktig bemanningsplan i Døvekirken ble vedtatt i 2016. Etter en omfattende treårig prosess ble det siste vedtaket for en ny bemanningsplan gjort i desember 2016. Denne bemanningsplanen har som målsetting å skulle strekke seg ett eller to tiår frem i tid. Dette omfattende bemanningsplanarbeidet har vært nødvendig for å sikre en omfordeling av ressurser for å kunne etablere *8 livskraftige døvemenigheter* over hele landet med de eksisterende ressursene. Gjennom koordinering av ansattressurser i fellesråds- og prostelinjen er dette blitt mulig.

Gudstjenesteform og bibeloversettelse

Kirkemøtet vedtar at liturgier og tekstbok skal oversette til tegnspråk. Døvekirken organiserer og finansierer dette i stor grad selv:

- **Alterbok for hovedgudstjenesten på norsk tegnspråk** ble innført i alle døvemenighetene 1ste påskedag 2016 etter at den ble godkjent av Oslo biskop 10. desember 2015. Liturgien er utviklet og filmet på norsk tegnspråk og ligger på www.tegnliturgi.no
- På bakgrunn av den vedtatte hovedgudstjenesten er det utviklet **materiell og app**:
 - «Medliturg» som en app med tekstene medliturgen skal lede.
 - «Konfirmanttekster» som en egen app som ble utviklet med støtte fra kirkerådet for at konfirmantene skal bli kjent med gudstjenesten og bibeltekstene i konfirmanttiden.

Døve ansatte i

"Medliturg"

Liturgi på norsk tegnspråk brukes i:

Døves menighet Tromsø:
Nord-Hålogaland, Lofoten, Ofoten og Vesterålen

Døves menighet Trondheim
Nidaros & Sør-Hålogaland utenom Lofoten, Ofoten og Versterålen

Døves menighet Ålesund
Møre

Døves menighet Bergen
Bjergvin

Døves menighet Stavanger
Stavanger

Døves menighetsutvalg Kristiansand
Agder

Døves menighet Oslo
Oslo og Borg

Døves menighet Sandefjord
Tunsberg og Telemark

Kontakt til trosopplærere i
www.dovekirken.no

Medliturg: Produced by Michael Hoffmann

"Konfirmanttekster"

Grunnleggende tekster på norsk tegnspråk

Trosbekjennelse

Fader vår

Synsbekjennelse

Kyrie

Gloria

Kontakt

Start

Tromsø

Trondheim

Ålesund

Bergen

Stavanger

Kristiansand

Oslo

Sandefjord

Trosbekjennelse

Fader vår

Dåpsbefaling

Den lille bibelen

10 bud

Kontakt

Start

0:05 / 0:37

Fader vår

Production: Michael Hoffmann 2016

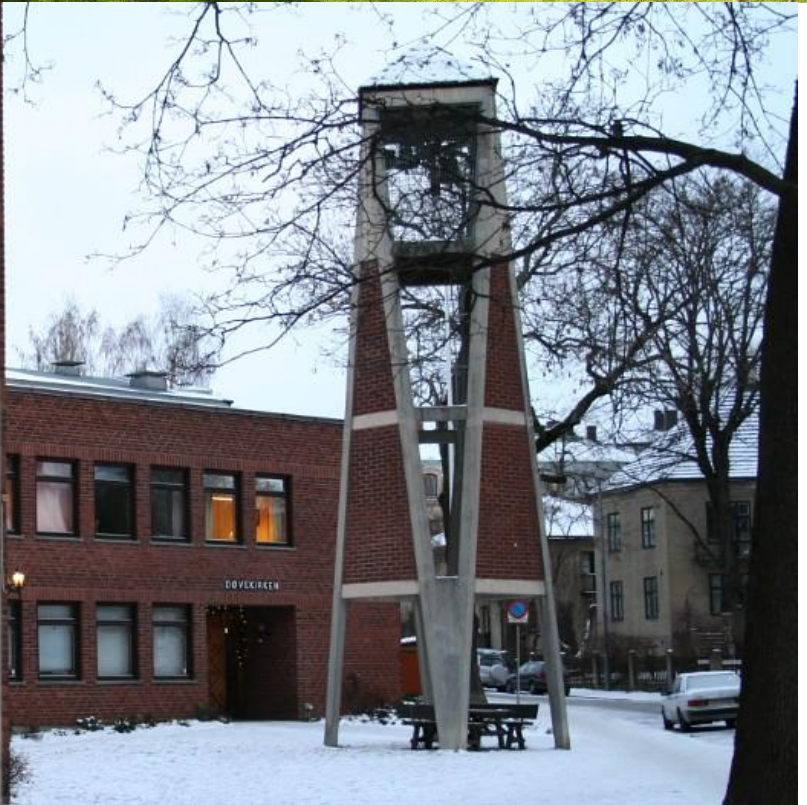
På denne måten lages det nå ulikt materiell bygd på arbeidet med gudstjenestereformen. I 2017 skal det utvikles ungdoms- og voksenkatekisme på tegnspråk.

- **Tekstbok etter egen kanon på tegnspråk:** I 2016 ble en egen tekstbok på tegnspråk innført etter at Oslo biskop godkjente den 15. desember 2015. Døvekirken sine egne tekstbok med to tekstrekker er bygd på Lukasevangeliet og trosopplæringens kjernefortellinger som allerede er oversatt. De resterende tekstene i denne kanon vil så oversettes til tegnspråk. Etter dette skal bok for bok i Bibelen oversettes til tegnspråk. Bibeloversettelsesarbeid er meget ressurskrevende og i mangel på eksterne midler til dette brukes Døvekirken sine ansatte - og budsjettressurser fra begge linjer og eksterne midler for å få realisert dette viktige oversettelses- og utviklingsarbeidet som Døvekirken har etablert i nært samarbeid med Kirkerådet og Det norske bibeleselskap.

Demokratisering og likestilling i Døvekirken

Døvekirken er en organisasjon av døve som er åpen for alle døve. I dette har vi spesiell fokus på følgende områder:

- **Døvblindes deltakelse i Døvekirken:**
 - **Døvemeninghetene er også menigheter for døvblinde.**
Døvemeninghetene legger vinn på å tilrettelegge gudstjenester og menighetsarbeidet slik at det inkluderer døvblinde. På denne bakgrunn har det over tid også vært ønskelig at døvblinde engasjeres i Døvekirken sine demokratiske organer.
 - **Døvblinde medlemmer i menighetsråd.**
I inneværende menighetsrådsperiode har tre døvemeningheter døvblinde medlemmer, og i Trondheim er ett av dem også leder i menighetsrådet.
 - **Døveblindes medvirking i Europeisk fagkonferanse.**
På de europeiske døvekirkenes fagkonferanse i Budapest i 2016 deltok det tre døvblinde menighetsrådsmeldemmer som representanter fra Døvekirken i Norge. Ett av dem, Edvard Strand fra Tromsø, holdt hovedforedraget på konferansen.
- **Likestilling :** I 2016 har Døvekirken for første gang i sin historie nesten 50% døve ansatte. Det er nå døve ansatte i alle stillingskategorier og på alle ledelsesnivåer i organisasjonen. Det er for tiden ingen døvblinde ansatte.

Landsdekkende tilstedeværelse

Døvekirken skal være tilstede «der døve ellers er». Dette er en målsetting i Døvekirken kirkepolitiske målsettinger.

Døvekirken skal betjene medlemmer i Den norske kirke som bruker tegnspråk. Døvekirken har derfor en målsetting om å være tilstede der døve ellers bor og samles. Derfor har det vært nødvendig å gå fra 4 til 8 menigheter med til sammen 25 gudstjenestesteder over hele landet. Utvidelse av antall menigheter og flere gudstjenestesteder er gjennomført i Døvekirken innenfor de ordinære budsjetttrammene og uten økning av ressursene. Likevel har det vært nødvendig med omfattende prioritering og tett samarbeid mellom begge linjer gjennom et omfattende bemanningsplan- og budsjettsamarbeid mellom Døvekirkenes fellesråd og døveprosten. På denne bakgrunn er det i 2016 etablert menighet i Sandefjord og ansettelse av døveprest i Kristiansand:

- **Døves menighet Sandefjord:** Etter vigslingen av Sandefjord døvekirke i 2015 ble Døves menighet Sandefjord godkjent av Kirkerådet som egen døvemenighet i desember 2016. Bemanningsplanen har også frigjort preste-, trosopplærer-, medliturg- og administrative ressurser til Sandefjord.
- **Døves menighetsutvalg i Kristiansand:** Sommeren 2016 ble Vidar Svendsen ansatt som første døveprest i Kristiansand og ordinert 8.1.2017 av biskop Stein Reinertsen. Med egen prest og avtaler om bruk av kirkelokaler og kontor i Oddernes og Lund menigheter i Kristiansand ligger nå alt til rette for å søke om godkjenningen av den åttende døvemenigheten til kirkevalget i 2019. Bemanningsplanen har også frigjort preste-, trosopplærer-, medliturg- og andminstive stillinger til døves menighet Kristiansand.

«Stavangermodellen»

I 2016 har det vært satt fokus på «Stavanger-modellen» som en vellykket modell for etablering av et trygt og utviklende språklig og kulturelt oppvekstmiljø for barn og ungdom i døvemiljøet. Denne modellen var tema for en stor konferanse i Stavanger med nasjonal og internasjonal deltakelse i oktober 2016. Døvekirken og Døves menighet Stavanger har tatt aktivt del i utviklingen av og deltakelsen i denne modellen.

Hovedpoenget i modellen er at det etableres en kontrakt mellom alle sentrale samfunnsaktører som barn og unge er avhengige av for at det skal etableres et godt og stimulerende oppvekstmiljø for døve barn og ungdom.

Ungdomsutveksling / Jugendaustausch 2017

Eisenach Tyskland/Deutschland
5.-13.8.2017

DAFEG
DØVE-KIRKEN

Alle samfunnsaktørene fra skole, kirke, idrett, foreningsliv og kommunale og statlige organer forplikter seg til å yte maksimalt i dette samarbeidet.

Døves menighet i Stavanger er en av aktørene i dette samarbeidet. Stavangermodellen vil være en modell som vil styrke «menighets-utvikling»-arbeidet som allerede er et viktig tema i døvemenighetene.

1.3. Blikket framover i 2017 og årene som kommer.

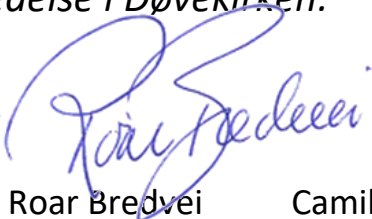

2017 vil i Døvekirken bli preget av reformasjonsjubileet og om hva en fornyet bevissthet om reformasjonen kan bety for Døvekirken.

Det er et tankekors at det først etter 500 år foreligger gudstjeneste og bibeldeler på tegnspråk. Det er nødvendig i 2017 å fokusere på Døvekirkens ressurser og rammer som en landsdekkende kirke. Det er nødvendig at Døvekirken selv, Oslo bispedømme og Kirkerådet/Kirkemøtet sikrer økte ressurser til Døvekirken. Dette fordrer et aktivt samarbeid mellom Oslo bispedømme, Kirkerådet og Døvekirken for å få dette til.

I 2017 skal vi satse på å gjøre reformasjon og dens betydning kjent i Døvekirken gjennom at:

- Alle ansatte i prester og medarbeidere i trosopplæringen deltar i studiet «Reformasjonen nå!».
- Alle ansatte i begge linjer i minst 50% stilling deltar på en medarbeidersamling i Erfurt i Tyskland i april 2017 for å styrke kunnskapen om reformasjonens betydning for vår kirke.
- Luther og reformasjonstiden gjøres mer tilgjengelig gjennom å utvikle en ungdoms- og voksenkatekisme på norsk tegnspråk våren 2017.
- Faste artikler om Martin Luther og reformasjonen skrives i Døves blad, i 2017 slik det også er gjort i 2015 og 2016.
- Luther og reformasjonstiden gjøres relevant i Døvekirkens ungdomsarbeid gjennom ungdomsleir og ungdomsutveksling i samarbeid med Døvekirken i Tyskland (DAFEG). Leiren sommeren 2017 blir i Eisenach.

Også i 2017 skal vi særlig fortsette og styrke arbeidet med gudstjenestereform og samordnet ledelse i Døvekirken:

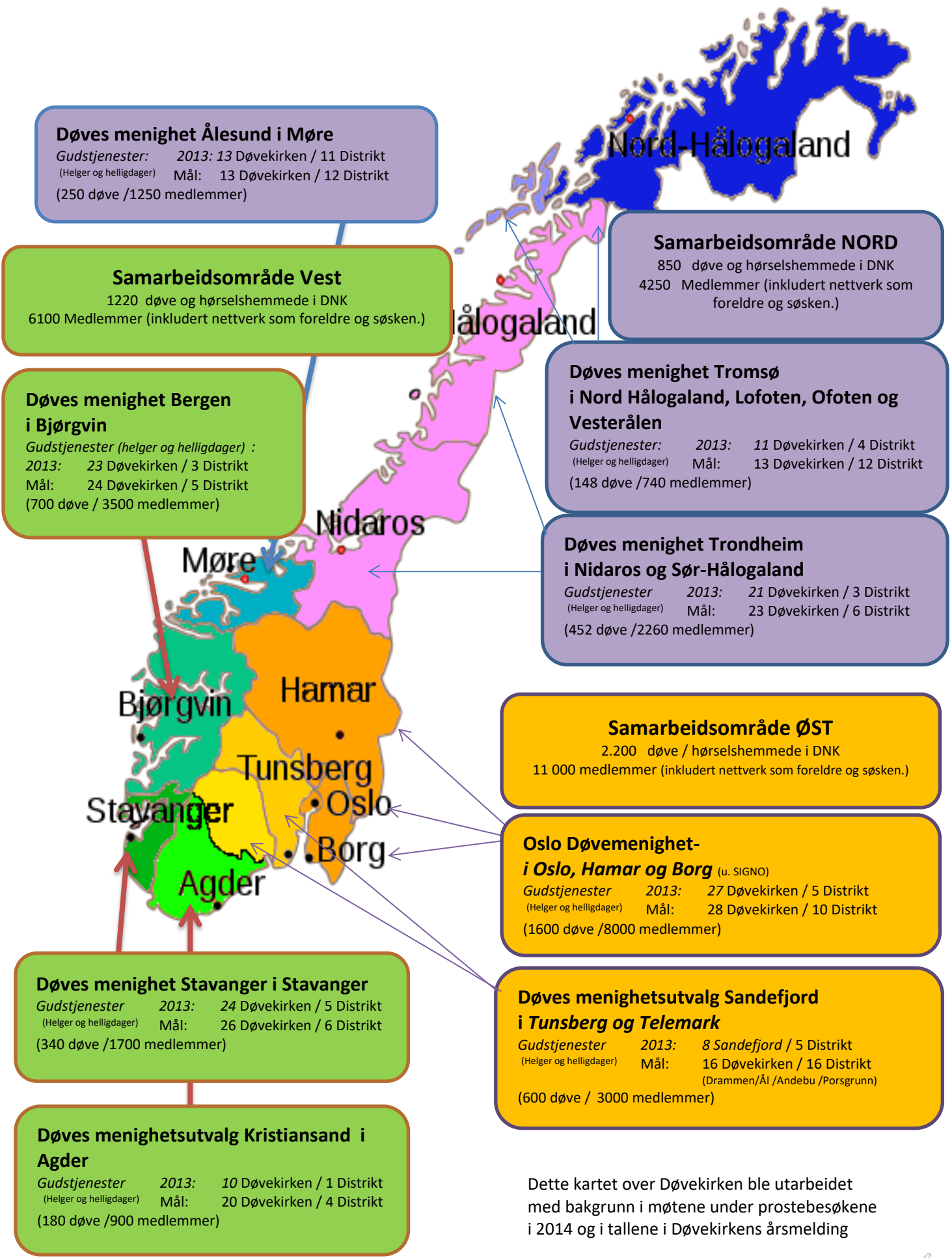
Ingrid Hoff Bodin
Leder Døvekirkenes
fellesråd

Roar Bredvei
Døveprost

Camilla Høiberg
Kirkeverge

Michael Hoffmann
Redaktør for årsmeldingen

Døves menighet Ålesund i Møre
Gudstjenester: 2013: 13 Døvekirken / 11 Distrikt (Helger og helligdager) *Mål:* 13 Døvekirken / 12 Distrikt (250 døve /1250 medlemmer)

Samarbeidsområde Vest
 1220 døve og hørselshemmede i DNK
 6100 Medlemmer (inkludert nettverk som foreldre og søsken.)

Døves menighet Bergen i Bjørgvin
Gudstjenester (helger og helligdager) : 2013: 23 Døvekirken / 3 Distrikt
Mål: 24 Døvekirken / 5 Distrikt (700 døve / 3500 medlemmer)

Samarbeidsområde NORD
 850 døve og hørselshemmede i DNK
 4250 Medlemmer (inkludert nettverk som foreldre og søsken.)

Døves menighet Tromsø i Nord Hålogaland, Lofoten, Ofoten og Vesterålen
Gudstjenester: 2013: 11 Døvekirken / 4 Distrikt (Helger og helligdager) *Mål:* 13 Døvekirken / 12 Distrikt (148 døve /740 medlemmer)

Døves menighet Trondheim i Nidaros og Sør-Hålogaland
Gudstjenester 2013: 21 Døvekirken / 3 Distrikt (Helger og helligdager) *Mål:* 23 Døvekirken / 6 Distrikt (452 døve /2260 medlemmer)

Samarbeidsområde ØST
 2.200 døve / hørselshemmede i DNK
 11 000 medlemmer (inkludert nettverk som foreldre og søsken.)

Oslo Døvemeninghet- i Oslo, Hamar og Borg (u. SIGNO)
Gudstjenester 2013: 27 Døvekirken / 5 Distrikt (Helger og helligdager) *Mål:* 28 Døvekirken / 10 Distrikt (1600 døve /8000 medlemmer)

Døves menighetsutvalg Sandefjord i Tunsberg og Telemark
Gudstjenester 2013: 8 Sandefjord / 5 Distrikt (Helger og helligdager) *Mål:* 16 Døvekirken / 16 Distrikt (Drammen/Ål /Andebu /Porsgrunn) (600 døve / 3000 medlemmer)

Døves menighet Stavanger i Stavanger
Gudstjenester 2013: 24 Døvekirken / 5 Distrikt (Helger og helligdager) *Mål:* 26 Døvekirken / 6 Distrikt (340 døve /1700 medlemmer)

Døves menighetsutvalg Kristiansand i Agder
Gudstjenester 2013: 10 Døvekirken / 1 Distrikt (Helger og helligdager) *Mål:* 20 Døvekirken / 4 Distrikt (180 døve /900 medlemmer)

Dette kartet over Døvekirken ble utarbeidet med bakgrunn i møtene under prostebesøkene i 2014 og i tallene i Døvekirken's årsmelding

2. Introduksjon til virksomheten og hovedtall

2.1. Om døvekirken

Døvekirken er den delen av Den norske kirke som har *norsk tegnspråk* som menighetens språk. Dermed er tegnspråk arbeidsspråket for de ansatte. Døvekirken består av døve og hørselshemmede medlemmer i Den norske kirke og deres nettverk som bruker tegnspråk.

Kirken har syv selvstendige menigheter. I tillegg er Kristiansand med eget menighetsutvalg og prest tilsatt i 2016 i ferd med å bli selvstendig menighet med eget *menighetsråd*.

Døvekirken er organisert som et eget prosti under Oslo bispedømme. Den daglige ledelse av preste-, diakon- og katekettjenesten i døveprostitet ledes av Oslo biskop/bispedømme ved *døveprosten*. *Døvekirkens* øvrige virksomhet ledes av *Døvekirkenes fellesråd* og *kirkevergen*.

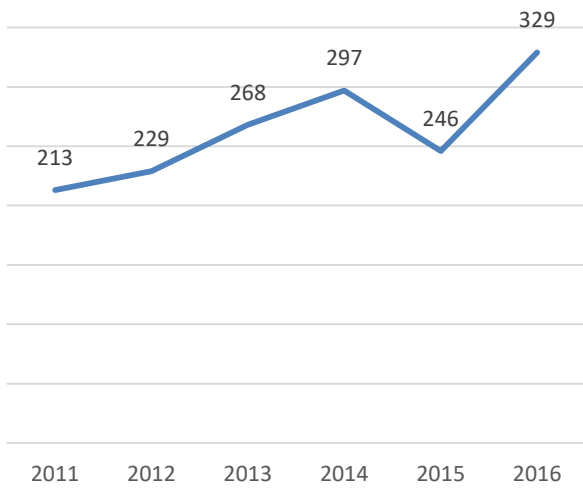
Det er nå syv døves *menighetsråd*. Disse utgjør *Døvekirkens fellesmøte* sammen med representanter fra menighetsutvalgene. I tillegg er Oslo biskop, Kirkerådet og Døveprosten representert. Døvekirkens fellesmøte velger Døvekirkens fellesråd. Døvekirkenes Fellesråd har en representant fra hver menighet, en fellesrepresentant fra menighetsutvalgene, en representant fra fellesrådets ansatte, en representant oppnevnt av Oslo biskop og Døveprosten. Døvekirkens fellesråd har i hovedsak de samme oppgaver som fellesrådene har i Den norske kirke.

2.2. Hovedtall

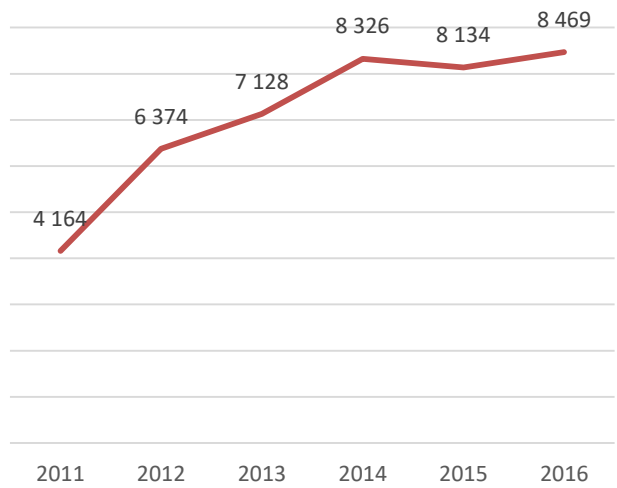
Målgruppen for døvekirken er 5.400 døve i Norge og deres nettverk. Det er 25.000 som bruker tegnspråk daglig i Norge. 20 000 av dem er medlemmer i Den norske kirke og Døvekirken. De bor spredt over hele landet og Døvekirken og Den norske kirkes øvrige menigheter samarbeider for å betjene dem ved døvemenighetene og gjennom et tilrettelagt samarbeid mellom menighet og Døvekirke.

I 2016 har vi nådd målet om at flere bruker gudstjenestene og flere blir døpt. Med nesten 8.500 er det over dobbelt så mange som kommer til gudstjeneste som i 2011. Mens døveprestene døpte 9 barn i 2011 er tallet 23 i 2016. Liturgiske samlinger med diakonal profil er viktig supplement til gudstjenester i Døvekirkene. Vi ha hatt en økning til over 200 liturgiske samlinger med en diakonal profil. Dette betyr en dobling fra 2013.

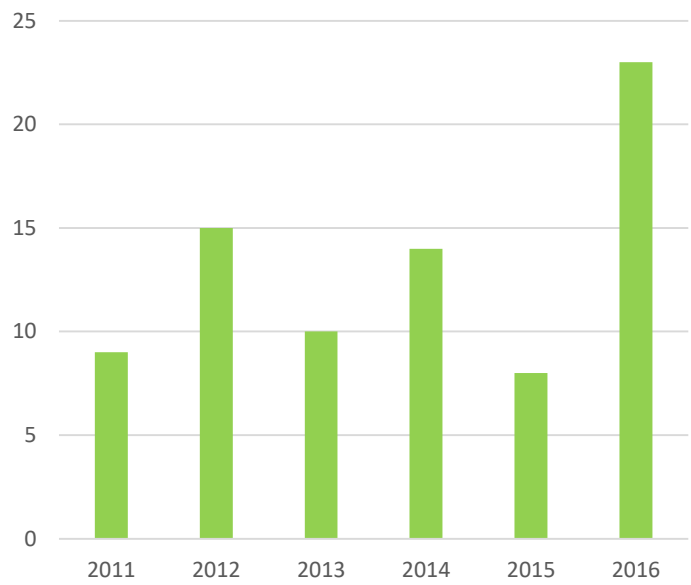
Antall gudstjenester

Deltakere gudstjenester

Døpt av døveprester

3. Årets aktiviteter og resultater

3.1. Døvekirken som en del av Oslo bispedømme: Mer Himmel på jord

Døvekirken er organisert som et eget prosti under Oslo bispedømme. Kirkemøtet har vedtatt visjonsdokument for Den norske kirke for perioden 2015-2018. Oslo bispedømmeråd har arbeidet videre med dette og skisserer under visjonen «Mer himmel på jord», fire mål for de kommende årene. Hvert mål konkretiseres i hovedmål og delmål. Med sine 8 «Kirkepolitiske målsettinger» har Døvekirken en egen kontekstualisering av Oslo bispedømme og Den norske kirkes visjonsdokumenter. Strategidokumentene gjennomgås på årlige prostebesøk i menighetene.

3.1.1. Flere deltar i gudstjenesten og møter Gud i fellesskapet

Dette hovedmålet har et delmål som nevner Døvekirken: «Gudstjenestelivet i Døvekirken er fornyet gjennom implementering av gudstjenestereformen» andre viktige delmål er:

- Medarbeidere dyktiggjøres, slik at de kan bidra til at mennesker får et møte med Gud og det hellige
- Gudstjenesten gjenspeiler livet i lokalsamfunnet og i institusjonene
- Vigselse og gravferd er tilpasset livsmønsteret i byen og gir gode møter med menneskers livserfaring
- Det er godt samspill mellom menighetenes og spesialprestenes arbeid
- Gudstjenesten gir rom for varierte kunst- og kulturuttrykk

3.1.1.1. Liturgireform i Døvekirken

Den norske kirke har de siste årene gjennomført en gudstjenestereform med ny høymesse, nye kirkelige handlinger og ny salmebok. Bibelselskapet har i 2011 utgitt en ny bibeloversettelse og det er utgitt ny tekstbok. Andre forlag har også laget nytt relevant materiale. Døvekirken kan ikke bruke dette materialet på lik linje med resten av Den norske kirke fordi det ikke foreligger på norsk tegnspråk.

Gudstjenestereformens styringsgruppe har vektlagt at Hovedgudstjenesten skal bygge på både Den norske kirkes nye Hovedgudstjeneste, Døvekirkens prøveliturgi fra 1995 og innspill som har kommet fra døvemenighetene gjennom innsamling av menighetenes praksis de siste årene samt gjennom en omfattende høring i alle døvemenighetene.

Oslo biskop godkjente Hovedgudstjenesten på norsk tegnspråk 10. desember 2015, ble innført fra 1. påskedag 2016 etter biskopens godkjenning av lokale grunnordninger.

Gudstjenesten i Døvekirken er en kontekstualisert gudstjeneste for en språklig og kulturell minoritet i Norge og bærer preg av dette. Eksempler på dette er lystenning i begynnelsen og lysslukking av samme lys på slutten av gudstjenesten erstatter klokkeringing. Likeledes at visuell poesi og tegnspråksalmer erstatter norske salmer. Materiellet foreligger på norsk tegnspråk (film). I tillegg er det utarbeidet støttemateriell som tar utgangspunkt i Gudstjenesten for Den norske kirke. Det inkluderer en praktisk veiledning, tegnglossing (en type beskrivelse som kan brukes som hjelpemiddel for prest og medliturger under gudstjenesten) og en autorisert oversettelse til bokmål til bruk for tegnspråktolkene når de stemmetolker.

Kursingen av ansatte og døve teologistudenter våren 2016 ved NTNU var et viktig tiltak for at alle ansatte skulle bli godt kjent med den nye Hovedgudstjenesten. På Døvekirkenes Fellesmøte i april 2016 fikk også menighetsrådene kurs i den nye hovedgudstjenesten og ble kjent med den gjennom gudstjenester og bønner på Døvekirkenes årlige storsamling «Døvekirkenes Fellesmøte». For å gjøre det enklere for menighetene å lære seg de nye tekstene ble det lansert en app kalt «Medliturgen». På denne finnes alle de liturgiske leddene i hovedgudstjenesten som menigheten deltar på og som ledes av en medliturg.-

Hovedfokus i 2016 var innsamling og oversettelse av tegnspråksalmer og – poesi og utviklingen av kirkelige handlinger. Vi har fått inn flere bidrag og jobber videre med dem. De neste milepælene for liturgireformen er:

- Dåp, konfirmasjon og gravferd (kirkelige handlinger) på norsk tegnspråk. Vigsler ferdigstilles i 2018, og publiseres rundt nyttår 2018.
- Tekster knyttet til kirkelige handlinger oversettes til norsk tegnspråk i samarbeid med Bibelselskapet.
- Salmer og poesi på norsk tegnspråk knyttet til kirkelige handlinger utvikles.
- Hjemmesiden www.tegnkultur.no tilføres stadig flere salmer og poesi til allmenn tilgang og bruk.

3.1.1.2. Ny forordning av gudstjenester

Etter at Døvekirken vedtok sine Kirkepolitiske målsettinger i 2014 ble det det våren 2015 satt i gang en prosess for en ny gudstjenesteforordning. Forslaget som ble utarbeidet baserte seg på menighetenes praksis, menighetenes ønsker og målene fra de Kirkepolitiske målsettinger om å gi døve og særlig døve i utenfor døvekirkene et bedre gudstjenestetilbud. Etter at kirkerådet i desember 2016 vedtok en fastsettelse av menighetsrensergrenser og navn for døvekirken blir en ny forordning vedtatt av Oslo biskop februar 2017.

Vurdering:

Hovedgudstjenesten for Døvekirken er innført 8 år etter at en ny hovedgudstjeneste for Den norske kirke ble innført. Etter at Hovedgudstjenesten i Døvekirken i 2016 er innført er det etter innspill fra menighetene gjort mindre justeringer i enkelte liturgiske tekster og i Alterbokens veiledning.

Tiltak:

Videre prioritering av arbeidet både gjennom prioritering av personelle ressurser og i budsjettene til både døveprostiet og fellesrådet. Det må jobbes med å sikre finansiering også fra andre kilder som f.eks. Kirkerådet. Her vil Oslo bispedømmeråd og Kirkerådet utfordres av Døvekirken.

3.1.2. Flere søker dåp og Trosopplæring

Trosopplæringen er en integrert del av menighetsarbeidet i alle menigheter. Den er forankret i «Helhetlig menighetsplan» i hver enkel menighet som gjennomgås og revideres i forbindelse med årlige prostebesøk.

3.1.2.1. Tilbud til unge voksne

Det er i ungdomsårene mange døve vedkjenner seg og identifisere seg med sin døvhet. Et godt tilbud til døve ungdommer ikke bare i menighetene men også på nasjonalt plan er derfor et viktig delmål for Døvekirken:

- Unge voksne 18–30 år har et relevant og nærværende tilbud fra kirken

Døvekirken er med på ungdomsåret i Oslo bispedømme 2016/17. Kirkeverge og prost har sammen etablert en egen arbeidsgruppe som har stått for kartlegging av ungdommer, Festival, ungdommens fellesmøte og prosess frem mot etablering av Døvekirkens ungdomsråd (DUR).

Etter suksessen i 2015 ble det også i 2016 arrangert en ungdomsutveksling for ungdommer mellom 14 og 30 i samarbeid med Døvekirken i Tyskland (DAFEG - *Deutsche Arbeitsgemeinschaft für evangelische Gehörlosenseelsorge*) .

Ungdomsutvekslingen samlet nesten 50 tegnspråklige ungdommer mellom 14 til 30 år fra Norge og Tyskland. Dette ble finansiert av EU gjennom programmet Erasmus+, Døvekirken og K-Stud.

Utvekslingen i 2016 ble gjennomført på Strandheim på Nærstestangen i Oslofjorden. I år samarbeidet vi blant annet med «Teater Manu» som er Norges profesjonelle døveteater. Under ungdomsleiren ble deltakerne delt opp i forskjellige grupper med tilrettelegging etter alder og individuelle behov.

I 2016 ble det tatt initiativ til følgende tiltak som skal gjennomføres i 2017: utvikling av en ungdomskatekisme, ungdomsfestival for døve ungdommer og etableringen av Døvekirken ungdomsråd (DUR).

3.1.2.2. Planarbeid

Gode og fungerende planer er et viktig verktøy i trosopplæringen og derfor også et viktig delmål:

- Alle menigheter har en godkjent trosopplæringsplan og får bistand til oppfølging og evaluering av denne

Alle Døvemenighetene har godkjente trosopplæringsplaner. Når planene revideres i 2017/18 bør de også lages på tegnspråk slik at de er bedre tilgjengelig for døve foreldre.

3.1.2.3. Et godt og attraktivt tilbud om dåp og trosopplæring

Døvesamfunnet er et lite samfunn. Små endringer i tall gir derfor store utslag i prosent. Som Døvekirke ønsker vi at så mange som mulig blir døpt og har derfor fokus på følgende delmål:

- Flere medlemmer av Den norske kirke velger å la sine barn døpe
- Tilbud om dåp er lett tilgjengelig og godt kommunisert
- Dåpshandlingen gir et godt møte mellom dåpsfamiliene og kirkens budskap

Det er først og fremst døve foreldre som kommer med sine barn til dåp i Døvekirken eller som ber døvepresten om å forrette dåpen i sin lokale menighet. Døve barn med hørende foreldre døpes vanligvis i sin lokale menighet uten at dette registreres hos oss. Vi har de siste årene døpt flere unge før deres konfirmasjon.

I dag mangler vi en dåpsliturgi på norsk tegnspråk. Dåpshandlingen baserer da seg stort sett på den norske dåpsliturgien uten at den oversettes eller kontekstualiseres tilstrekkelig til norsk tegnspråk. I Døvekirkenes gudstjenestereform prioriteres derfor nå kirkelige handlinger. Til dette hører det en ny dåpsliturgi som tydelig vil kommunisere kirkens budskap. For å kommunisere vårt tilbud om dåp til hele målgruppen er vi avhengig av et godt samarbeid med lokale menigheter og bispedømmene.

3.1.2.4. Konfirmanttilbud

Det er gjennom konfirmasjonstilbudet fra Døvekirken vi ønsker å satse på følgende delmål:

- Konfirmasjonstiden gir næring til tro og liv
- Konfirmerte 18-åringer har kjennskap til og kunnskap om det sentrale i kristen tro og praksis

Konfirmasjonstilbudet fra Døvekirken gis på forskjellige plan: som tilrettelegging for konfirmanter i lokale menigheter, som tilbud i Døvekirken og gjennom en nasjonal konfirmantleir. Derfor gjennomfører menigheter både konfirmantundervisning i Døvekirken og følger opp døve og hørselshemmede konfirmanter i sine lokale menigheter.

Trosopplæringslederne og trosopplærere gir også råd til lokale kateketer og trosopplærere om det å ha en døv og hørselshemmet konfirmant og hvordan undervisningen lokalt kan tilrettelegges. Det er stor variasjon fra år til år i antall konfirmanter i den enkelte menigheten men det totale antallet holder seg på samme nivå som før. 60% av konfirmantene våre konfirmert i Døvekirkene og 40% i lokale menigheter.

Døvekirken arrangerer en nasjonal konfirmantleir der både døve og hørselshemmede konfirmanter fra Døvekirken og lokale menigheter deltar. Ansvar for å lede, planlegge og gjennomføre leiren roteres mellom samarbeidsområdene. I 2016 ble leiren gjennomført i Pilegrimsgården samt i Døvekirken i Trondheim der temaet var *Effata*, bibelteksten der Jesus helbreder den døve. Vi arbeidet med teksten på ulike måter, og diskuterte hvordan denne teksten kan tolkes ut fra vår virkelighet i dag. Konfirmantleiren er et viktig tiltak for å samle konfirmantene og for å få dem i kontakt med hverandre og med Døvekirken og for styrke deres identitet som troende døve.

I motsetning til tidligere er konfirmantene ikke lengre i samme grad samlet rundt døveskolene. Det er derfor behov for et desentralisert opplegg støttet av undervisning på nettet. I 2016 kunne vi med støtte fra kirkerådet lansere en app «Konfirmanttekster 2016» som gir tilgang til viktige tekster på tegnspråk og kontaktinformasjon til trosopplærere i Døvekirken.

MInILederKurs (MILK), et grunnleggende ledertreningsprogram, tilbys til alle fjorårets konfirmanter. Undervisningen gis over to samlinger, en helg på høsten og under konfirmantleiren i uke 5. På leiren gis også praktiske lederoppgaver til MILKerne.

Vurdering:

Døvekirken har engasjerte medarbeidere som gir et godt og attraktivt tilbud til både døve barn og unge og barn av døve. Det som mangler er godt kommuniserende liturgier for dåp og konfirmasjon.

Tiltak:

Arbeidet med å få fungerende og godt kommuniserende liturgier for dåp og konfirmasjon på plass må prioriteres og intensiveres i 2017. Planer for trosopplæring må revideres i 2017 og 2018. Det må utvikles materiell og et opplegg for en desentral konfirmantundervisning som inkluderer undervisning på nettet.

3.1.3. Folkekirken engasjerer seg i samfunnet

Det er på flere plan at Døvekirken engasjerer seg i samfunnet. Som spesialtjeneste er engasjementet spisset mot døve som en språklig og kulturell minoritet.

3.1.3.1. Engasjement på prostiplan

Noen av delmålene blir primært ivaretatt gjennom engasjement fra hovedkontoret som igjen skaper engasjement i menighetene:

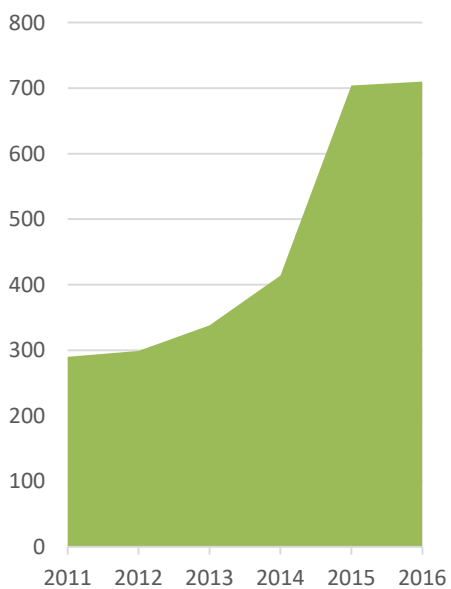
- Lokalt og globalt diakonalt arbeid er styrket gjennom strategisk tilrettelegging og samarbeid med andre diakonale aktører
- Kirken er en viktig kulturarena i samfunnet

Signo

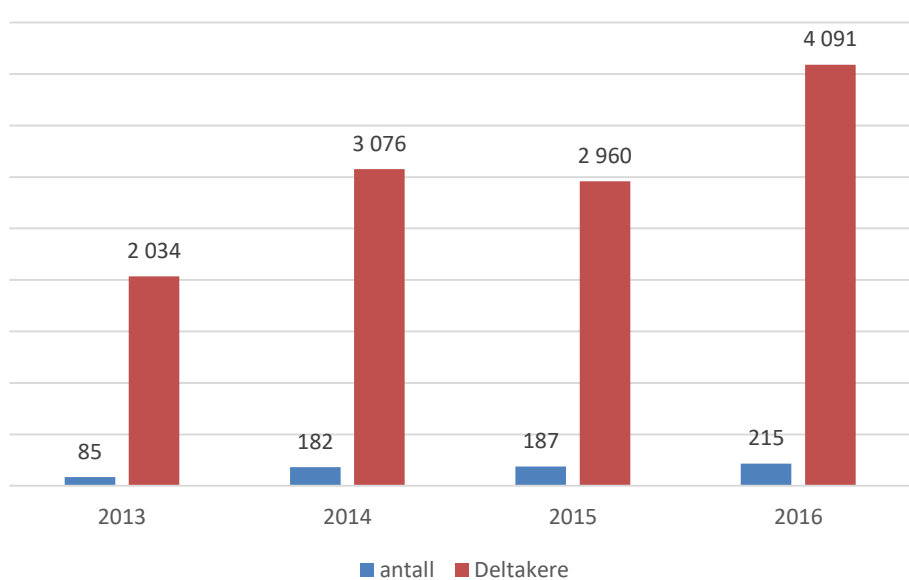
Stiftelsen Signo er en selvstendig, diakonal stiftelse innen Den Norske Kirke og gir tegnspråklige tilbud til døve, hørselshemmede og døvblinde.

Open kirke (dager)

Diakonale samlinger

Signo ble grunnlagt som «Hjemmet for Døve» av den første norske døvpresten Conrad Svendsen som etablerte «Hjemmet for døve» samtidig som han var prest i Døvekirken i Kristiania. Gjennom sin prestedtjeneste møtte han døve over hele landet og noen ble invitert til «Hjemmet for døve» på Nordstrand til konfirmantundervisning og senere også til et diakonalt opphold.

Døvekirken har nære bånd til Signo gjennom et nært samarbeid diakonalt og kirkelig samarbeid. Døvekirken er også representert i stiftelsens råd og døvprostet sitter i Signo sitt hovedstyre. Signo har ansatt en egen prest som også er en del av det faglige preste- og kollegafellesskapet i Døvekirken.

Samarbeid med Misjonsselskapet og Hald

Døvekirkens Misjonskomite arbeider for å styrke misjonsengasjementet i døvemenighetene. Alle døvemenighetene er representert i den nasjonale misjonskomiteen og har misjonsavtale(r) med NMS.

Døvekirken har et tett samarbeid med Misjonsselskapet om døveskoler og om etablering av en døvekirkelig tjeneste på Madagaskar. I samarbeid med Misjonsselskapet reiste i 2015/2016 en døv norsk ungdom til Madagaskar for å bli kjent med NMS sitt arbeid blant Døve. I samarbeid med Døvekirken og spesielt Døves menighet Bergen har Hald Internasjonale Senter tilrettelagt for døve studenter fra skoleåret 2016/2017. To døve ungdommer fra Madagaskar er studenter ved skolen med praksis i Døves menighet Bergen og de Døvemenighetene. Dette engasjementet oppleves som positivt og bidrar til et økt engasjement for misjonen i menighetene, også blant døve unge.

Døvekirken som kulturell aktør i døvesamfunnet

Døvekirken er en av de sentrale kulturelle aktørene i det norske Døvesamfunnet. Det er bruken av norsk tegnspråk som kjennetegner dette samfunnet. Døvekirkene er viktige arenaer for språkutvikling og språkbruk. Døvekirken har et tett samarbeid med Norges Døveforbund, dens foreninger, døvblindes organisasjoner, Språkrådet og andre som engasjere seg for døve og deres språk.

Hvert år arrangeres det Døves kulturdager i regi av Norges Døveforbund som er en tegnspråklig kulturfestival som innledes med en fagdag. Døvekirken bidrar på denne årlige kulturfestivalen med ulike programinnslag og gjennom en gudstjeneste som er en fast del av programmet.

Under Døves kulturdager i Stavanger 21.-23. oktober 2016 var Døvekirken en viktig aktør både gjennom medarbeiderne sine og som organisasjon. Trosopplæringslederen i Trondheim Siv Mittet var en av hovedtalerne under fagdagen. Hovedtema var «Stavanger modellen». I Stavanger har forskjellige aktører blant dem Døves menighet gjennom lang tid hatt et felles fokus på at døve og hørselshemmede barn og unge skal lære tegnspråk selv om de har CI. Videre har de i Stavanger hatt fokus på å bygge et miljø som barn og ungdom inviteres inn i, og der de kan utvikle seg som barn og unge i et positivt tegnspråkmiljø. Alle samfunnsaktørene i døvemiljøet har inngått en «kontrakt» om å ha særlig fokus på tett samarbeid om å bygge et godt tegnspråklig oppvekstmiljø for døve barn og unge. Døvekirken var også present med stand og en tegnpråklig gudstjeneste i Stavanger domkirke.

3.1.3.2. Engasjement i menighetene

Kirkevalget i 2015 skapte mye engasjement i menighetene. Døvekirken er videre sentrale og viktige møtepunkt i døvesamfunnet. Noen av delmålene blir derfor primært ivaretatt gjennom engasjement i menighetene:

- Deltakelsen ved kirkevalgene har økt
- Flere menigheter i Oslo bispedømme har vedtatt plan for diakoni
- Flere kirker i Oslo bispedømme er åpne på dagtid
- Flere menigheter blir «grønne menigheter»

Døvekirken en kirke «av Døve». Målet er at døve fremstår med myndighet i «eget hus». Allerede i 2016 satte døvekirken fokus på kirkevalget i 2019. Til dette er det et mål å ha menighetsrådsvalg i to nye menigheter, Sandefjord og Kristiansand.

Alle menigheter i Døvekirken har en helhetlig menighetsplan som gjennomgås under de årlige prostebesøkene og som inkluderer en plan for menighetens diakonale engasjement. Som spesialmenigheter har Døvekirken et bredt diakonalt tilbud og det er en målsetting at alle Døvekirken holdes åpne flere dager gjennom uken. I 2015 var 2 av 6 døvemenigheter sertifisert som grønne menigheter og flere vil utfordres til dette i denne menighetsrådsperioden. Flere av døvekirken leies ut til migrantmenigheter og i døvemenigheter er det mange aktive medlemmer med migrasjonsbakgrunn.

Vurdering:

Døvekirken er sterkt engasjert i samfunnet. Det er en utfordring å holde engasjementet på nåværende nivå og utvide det med de tilgjengelige ressursene. Likevel skulle det være mulig at Døvekirken i enda større grad er åpen og tilgjengelig og at flere menigheter sertifiseres som grønne menigheter.

Tiltak:

Menighetene utfordres til å holde Døvekirken åpen flere dager og at det gjøres bedre kjent. Det inviteres til en erfaringsutveksling fra de menighetene som er grønne menigheter slik at flere kan søke om sertifisering. Døvekirkenes fellesmøte i 2017 bør også sette fokus på kirkevalget i 2019 og på hvordan man kan øke valgdeltakelsen og engasjementet. I 2017 skal det i samarbeid med Kirkerådet jobbes med å revidere Døvekirkenes valgordning til bispedømmerådet og kirkemøtet.

3.1.4. Flere får lyst til å arbeide i kirken

Flere og spesielt flere Døve skal få lyst til å jobbe i en kirke av døve. Døvekirken ønsker å legge til rette for dette gjennom et godt arbeidsmiljø, kompetanseheving blant medarbeiderne og aktiv rekruttering av nye ansatte.

3.1.4.1. Arbeidsmiljø

Et godt arbeidsmiljø, både fysisk og psykososialt, er viktig for at flere skal få og beholde lyst til å arbeide i kirken. Dette kan vi relatere til følgende delmål:

- Det er godt samarbeid mellom begge arbeidsgiverlinjene på sokne-, prosti- og bispedømmenivå
- Kirken i Oslo bispedømme har god ledelse og personalforvaltning
- Sykefraværet er fortsatt lavt

Døveprosten og kirkevergen samarbeider om en felles ledelse etter Askermodellen. Dette samarbeidet utvikles hele tiden innenfor en samordnet ledelsesmodell. Det er langt på vei etablert en samordnet stab ved hovedkontoret og samarbeidet på personal- og budsjett har fortsatt i 2016 slik at flere oppgaver løses. Prosten og kirkevergen reiser på prostebesøk til alle menighetene minst en gang i året for å møte menigheten, menighetsrådet og staben, for å kartlegge det fysiske arbeidsmiljøet og gjennomføre medarbeidersamtaler.

Døvekirken er en arbeidsplass der to kulturer møtes: den tegnspråklige døvekulturen og den talespråklige norske kulturen fra Den norske kirke. Dette kan føre til utfordringer i arbeidsmiljøet. I motsetning til tidligere viste arbeidsmiljøundersøkelsen i 2016 ikke lengre markante forskjell til resten av Oslo bispedømme. Dette skyldes en satsing på å forbedre arbeidsmiljøet i

2015 og 2016 og en kontinuerlig oppfølging av dette på årlig medarbeidersamling for alle ansatte i begge linjer og gjennom de årlige prostebesøkene. Det er viktig at verdiene som ble utarbeidet i denne prosessen med forkortelsen ÅKER (åpenhet, kvalitet, engasjement og respekt) holdes i live, kommuniseres og slik etableres som et språk for samhandling i stab og i menighet.

Kirkeverge og prost oppmuntrer til en stabskultur preget av dialog med empati og ros som særtrekk. Det er etablert gruppeveiledning og tilbud om individuell veiledning for alle ansatte i Døveprostiet.

De nye arbeidstidsbestemmelsene har i Døvekirken ført til at alle ansatte nå har likere arbeidstidsrammer for sine tjenester. Vi har så langt klar å unngå reduksjoner i gudstjenestetilbudet på grunn av de nye bestemmelsene. Målet er å øke antall gudstjenester med ny gudstjenesteforordning i 2017.

3.1.4.3. Kompetanseheving

Døvekirken er et tjenestested som krever høy kompetanse på to fagfelt, både innenfor det kirkefaglige og døvekirkefaglige. Det er bare unntaksvis vi finner ansatte som har full kompetanse i begge felt ved ansettelse. Derfor må Døvekirken jobbe aktivt både med å oppmuntre døve til å ta utdanning og med kontinuerlig kompetanseheving av våre ansatte. Delmål relatert til dette er derfor særlig relevant:

- Tilsatte i kirken har systematisk tilbud om kompetanseheving, etter- og videreutdanning
- Døvekirken og Oslo bispedømme er i aktiv kontakt med institusjoner som utdanner til kirkelig tjeneste

Døvekirken har etablert et samarbeid med flere utdanningsinstitusjoner innenfor kirkelige fag. Et viktig samarbeidsområde er tilrettelegging av studier og kurs for døve studenter og Døve ansatte som studerer. I perioden 2014 – 2018 blir det gjennomført studier i samarbeid med Døvekirken ved NLA, Teologisk fakultet og Høyskolen i Volda.

Gjennom dette samarbeidet er flere medarbeidere i trosopplæringen i gang med å oppnå 60 SP innen pedagogikk og teologi og noen har gjennomført opplæring og eksamen i bibelhebraisk.

For kompetanseheving og språkutvikling i Norsk tegnspråk samarbeider Døvekirken spesielt med NTNU i Trondheim. Innenfor dette samarbeidet arrangeres det hvert år et etterutdanningstilbud for døvekirkens ansatte.

3.1.4.4 Rekruttering

Døvekirken skal ikke bare være kirke for døve men AV-døve. Dette innebærer at Døvekirken skal være en arbeidsplass for døve og styres av døve.

Rekruttering- og delmålene som relaterer seg til dette er derfor et viktig satsingsområde for Døvekirken:

- Kirken markedsføres som en god arbeidsplass med ulike jobbmuligheter – uavhengig av funksjonsnivå
- Kall og utfordring til kirkelig tjeneste står sentralt i menighetenes ungdomsarbeid og i samarbeidet med de kristne ungdomsorganisasjonene
- Menighetene arbeider systematisk med rekruttering og oppfølging av frivillige medarbeidere

Etter noen år med lave søkertall til stillingene valgte Døvekirken å satse på rekruttering av døve til stillinger i Døvekirken. Som en del av dette oppfordres Døve til å søke og døve studenter følges tett opp gjennom studiet, praksisplasser, veiledning, tilbud om vikaroppdrag og inklusjon i Døvekirkenes faglige fellesskap.

Mange nyansatte i Døvekirken de siste årene har bakgrunn fra barne- og ungdomsarbeidet i døvemenighetene.

Døvekirken ser ikke på døvhet som en funksjonshemming, men som en ressurs. Det er også ønskelig at døvblinde i større grad skal kunne gjøre tjeneste i Døvekirken. Likestilling i Døvekirken er både likestilling av begge kjønn og likestilling mellom døve, døvblinde og hørende.

Etter konsultasjoner om bemanningsplaner i 2015 ble det samme året vedtatt en ny bemanningsplan for Døveprostiet. Bemanningsplanen for fellesrådet ble vedtatt i desember 2016. Planen skal i stor grad implementeres fram til 2019, selv om noe av implementeringen vil skje etter dette. Planene skal være grunnlag for 8 levende døvemenigheter i mange år fremover.

Vurdering:

Der forskjellige kulturer møtes bør det fokuseres særlig på dialog og samarbeid. Det gjelder både i stab og i menighet. Det er derfor en nødvendig prioritering av Døvekirken å satse på arbeidsmiljøet (se vedlegg).

Kompetanseheving er noe som ikke bare bidrar til å få kvalifiserte medarbeidere, men som også gjør at flere får lyst til å jobbe i kirken. Når mange ansatte i Døvekirken nå er i ferd med å gå av med pensjon er det

Av Michael Hoffmann - michael.hoffmann@dovekirken.no

Neste år feirer halve Europa at det er 500 år siden reformatoren Martin Luther skal ha slått opp sine 95 teser på Slottskirken i Wittenberg. Jubileet feires med kirkedager i mai, og det er forventet at over 100.000 deltar.

I tese nummer 58 skrev Martin Luther: Kirkens skatter er ikke «de helliges fortjeneste, for de virker, til alle tider og uten pavens medvirkning, til nåde for det innvortes menneske og til kors, død og helvete for det utvortes menneske». Med dette sa han farvel til helgendyrkelsen og til julefeiringen slik den var kjent fram til da.

For Luthers tid var det ingen som fikk gaver på julaften eller juledag. Barn fikk gaver 6. desember, minnedagen for biskop Nikolas av Myra. Biskop Nikolas var kjent for å gi hemmelige gaver til dem som trengte det. Da Luther gikk ut mot helgendyrkelsen, kunne han selvsagt heller ikke godta den gode biskop Nikolas og gavene som ble gitt i hans navn.

Luther mente at egentlig var Jesus-barnet gave nok til jul. Han så derfor ikke noe behov for gaver til jul heller. Da

han selv ble far i godt voksen alder, fikk han en litt mykere holdning til dette spørsmålet. Han kunne jo ikke godt snyte barna sine for gaver. I regnskapet fra Luthers kone Katharina finner vi en post som kalles «Niclasgeschenke» – Nikolasgaver. Etter hvert fikk barna hans gaver hele tre ganger. På Nikolas-dagen, på julaften og på nyttårsdagen. Gaver på nyttårsdagen er en skikk som ikke har overlevd. Men da jeg var barn, pusset vi skoene om kvelden den 5. desember og satte dem fram. Var de rene, fant vi frukt og godterier i dem neste morgen, på Nikolasdagen. Var de ikke rene, var det ved eller kull i dem.

Luther var ingen venn av nisser. Det vet vi fra bordtalene hans. Han ville ha denne folketroen ut av huset for å gi plass til Kristus alene. Men fordi han avskaffet helgendyrkelsen, inkludert Nikolas, banet han likevel veien for at nissene fikk en fast plass i norske hjem.

Reformatoren var mye på reise. I 1532 fikk familien Luther det tidligere Augustinerkloster i Wittenberg i gave fra kurfyrsten. Her flyttet de inn med to av sine tre barn. Elisabeth Luther, deres andre barn, hadde de da allerede gravlagt i 1528, året etter fødselen. Bare tre av de 6 barna deres skulle bli voksne, men i årene 1532 til 1542 var det mye glede og barnesang i huset. I tillegg var huset et vedrevet studenthjem. Den tidligere nonnen Katharina av Bora, som Luther hadde giftet seg med 1525, drev huset som en bedrift og sørget for at det alltid var mat på bordet. Martin Luther var en stor predikant og politiker, men ingen god husholder. I motsetning til det som var vanlig den gangen, ga han denne oppgaven til sin kone som han kalte «min herre Käthe».

«Et barn er født i Betlehem» forteller den juleevangeliet. Luther har bare skrevet teksten. Melodien lånte han fra en populær slager.

Martin Luther har skrevet 30 sanger. På den måten er han også en inspirator for Dovekirken som med støtte fra Ekstrastiftelsen nå er i gang med å samle og utvikle tegnspråksalmer og -poesier. Vi håper at har vi den første julesalmen på tegnspråk på plass til julen 2017.

Det gamle klosteret som i dag er kjent som «Lutherhuset», var et sted for mange og store festligheter. Også her innførte Luther noe nytt: Katharina og barna fikk plass ved festbordet. Martin Luther er også kjent for å snakke «rett fra levr» talene sine ved bordet – og for at han var glad i god mat.

Julen 1535 skrev Luther julesangen «Fra himmelen høyt jeg kommer her» til barna sine. På samme måten som et

Martin Luther og språket

Av Michael Hoffmann - michael.hoffmann@dovekirken.no

I forrige nummer av Døves Blad var den nye gudstjenesten og gudstjenestepåskriften tema. Vi skal derfor tilbake til Luther, denne gangen med fokus på språkarbeidet hans.

Luther som «Junker Jörg».

Førsteutgaven av Luthers bibeloversettelse.

Høsten 2015 var jeg i Praha både for å hilse på en ny medarbeider i Dovekirken og for å feire reformasjonsjubileum. Reformasjonsjubileum? Ja, 600-årsjubileet for den tsjekkiske reformasjonen, nærmere bestemt minnet om at den tsjekkiske reformatoren Jan Huss ble brent på bålet under konsilet (katolsk kirkemøte) i Konstanz 6. juli 1415. Dette utløste for alvor reformasjonen i Tsjekia og resulterte i at Tsjekia ble et protestantisk land fram til 30-årskrigen og slaget ved Det hvite fjellet i 1620. I denne perioden opplevde landet en opp-

blomstring av tsjekkisk språk og tsjekkisk kultur, med blant annet en egen bibeloversettelse. Denne ble laget mellom 1579 og 1593, heter *Bible kralická* (Bibelen fra Kralice) og brukes fremdeles i vår tid. De viktigste kravene i den tsjekkiske reformasjonen var Bibelen som eneste autoritet, ertelvin til lekfolk og gudstjenester på tsjekkisk. Huss var prest og professor ved universitetet i Praha. Kravene han framsatte, resulterte i at han ble innkalt inn på konsilet i Konstanz. Keiseren lovde ham frit leide, men brøt løftet da Hus kom til Konstanz. Han ble arrestert, dømt og brent på bål.

Dette var kjent for Martin Luther da han som professor i Wittenberg kom på kollisjonskurs mot pavekirken. Da han 31. oktober 1517 offentliggjorde sine 95 teser, var språk var ennå ikke tema. Men etter disse tesene ble han i 1521 dømt som vranglærer. For at ikke Luther skulle lide samme skjebne som Huss, gjemte fyrst Fredrik den vise av Sachsen Luther på borgen Wartburg ved Eisenach under navnet Junker Jörg.

Luther kjedet seg under oppholdet på Wartburg. I adventstiden 1521 ga han seg derfor i kast med en ny oppgave, å oversette Bibelen til tysk.

Han startet med Det nye testamente, og etter 11 uker med hard og grundig jobb var han ferdig med denne delen av Bibelen.

Wartburg.

Han var ikke den første som oversatte Bibelen til tysk. Vi vet om 15 bibeloversettelser av den latinske bibeloversettelsen «Vulgata» til tysk. Men disse oversettelsene var vanskelige å bruke. De satte bare tyske ord på den latinske teksten – og beholdt den latinske grammatikken. Det ble en slags «tegn til tale» som sikkert fingerte for mange prester, men som folk ellers ikke forsto stort av. Luther valgte derimot en ny vri: Han oversatte Det nye testamente direkte fra gresk, det opprinnelige språket. Men det virkelige nye med Luthers oversettelse var at han oversatte til det tyske språket det vanlige folket rundt han faktisk snakket. Luther klarte å «avlese» språket til vanlige menn og kvinner.

På denne tiden fantes det mer enn 20 ulike dialekter i Tyskland. Mange av disse var så spesielle at de nærmest var som egne språk å regne. Vi deler dem gjerne i to hovedgrupper, høytysk (nærmest en slags «bokmål») og lavtysk, også kalt plat-tysk (nærmest en slags «nynorsk»). Luther kunne bruke begge to. Han vokste opp i Eisleben der man snakket en lavtysk dialekt, og bodde i åreis i Wittenberg der man snakket en høytysk dialekt. Selv valgte han en dialekt fra Midt-Tyskland, som de fleste kunne forstå, selv om den nok var litt uvanlig for en del. Sor i Tyskland laget de til og med ordlister som oversatte ordene Luther brukte, til dialektene der.

Med bibeloversettelsen sin klarte Luther å skape et tysk skriftspråk som fungerte, og han regnes derfor som grunnleggeren av det moderne tyske språket. Luther bruker et kraftig og veldig visuelt språk som var lett å oppfatte for folket. Han

forenklet ikke det bibelske språket men klarte å kontekstualisere det. Han «tenkte» Bibelen tysk. Dette kommuniserte god, og oversettelsen hans ble trykket i hele 430 msn han ennå selv levde!

Luthers tydelige og folkelige språk ble også grunnlaget både for gudstjenesteordningen han utarbeidet, og for salmene han skrev. Til salmene sine brukte han dessuten melodier fra kjente sanger, datidens slagere, og ga dem en ny tekst. Martin Luther klarte å brukes folket språk og å hente folket kultur inn i kirken. Kirken i vår tid har fortsatt mye å lære av Martin Luther på dette området.

Jan Huss.

Rommet der Luther oversatte Bibelen.

nødvendig å rekruttere nye medarbeidere. At Døvekirken i denne sammenheng satser på døve bidrar ikke bare til å styrke Døvekirkens identitet, men også at flere døve kan få jobb i kirken. De fleste døve studentene er nå halvveis eller lengre i studieløpet. Studentene blir særlig fulgt opp gjennom studiet fra ansatte i døveprostiet.

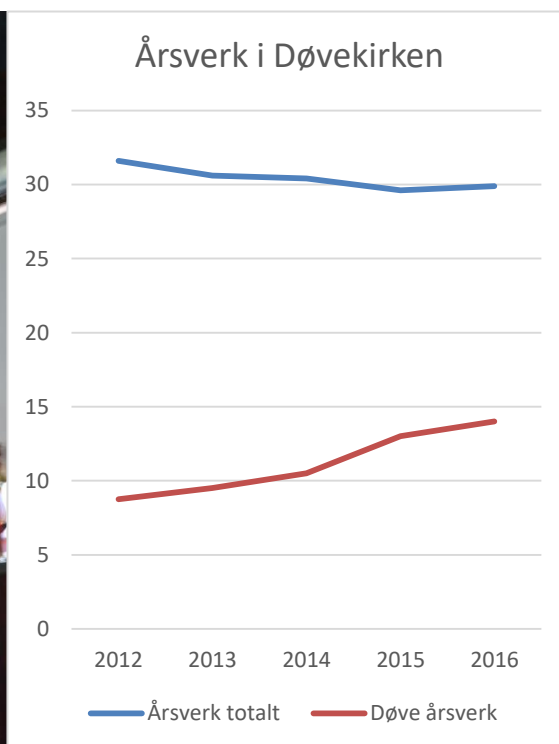
De nye bemanningsplanene i Døvekirken legger opp til å rekruttere flere døve ansatte som gjennom stillingskombinasjoner skal kunne få flere 80%-100% stillinger.

Alle stillinger i Døvekirken som ble lyst ut i 2016 fikk et godt utvalg av søkere allerede ved første utlysning. Halvparten av de nye ansatte i Døvekirken er døve.

Økonomien og statens effektiviseringskrav gir større utfordringer. De siste 6 årene har Døvekirken opplevd en reduksjon i bemanningen til tross for økt aktivitet.

Tiltak:

Arbeidet med kompetanseheving og forbedring av arbeidsmiljøet må fortsette og bli en naturlig del av Døvekirkens kontinuerlige arbeid. For kompetansehevingen bør det også søkes om ekstern finansiering for å unngå belastninger på budsjettene. Arbeidet med å motivere nye ungdommer til å ta kirkelig utdanning bør gjennom menighetens daglige arbeid, trosopplæringen, ungdomsleirene, konfirmantleir og ledertreningsprogrammet intensiveres i tiden som nå kommer. Bemanningsplanene må implementeres så fort som mulig

3.2. Døvekirkenes kirkepolitiske målsettinger: Visjon og strategi for 2015-2019

3.2.1 Om prosessen

Døvekirken utviklet sin visjon og strategi, kalt «Døvekirkenes kirkepolitiske målsettinger», for første gang i perioden 2007-2009. I juni 2009 sluttet Oslo bispedømmeråd seg til disse målsettingene.

Etter oppfordring fra Oslo bispedømmeråd er disse kirkepolitiske målsettingene i 2014 revidert som et strategi- og måldokument for Døvekirken for menighets- og bispedømmerådsperioden 2015 – 2019.

Målsettingene som ble vedtatt i 2014 er en revisjon av de første kirkepolitiske målsettingene for Døvekirken som Oslo bispedømmeråd sluttet seg til i 2009.

3.2.2. Konkretisering og vurdering av De kirkepolitiske målsettingene for Døvekirken for 2015-2019

Hovedmål	Delmål	Behov/Milepæler	Vurdering for 2016	Tiltak for 2017
1. KIRKEN ER DER DØVE ER SAMLET <i>Egne gudstjenestesteder og menigheter</i> På steder som ikke har døvekirke, men der det finnes døveforening og/eller et sosialt, språklig fellesskap mellom døve, er det naturlig at det er et kirkelig tilbud som et fast gudstjenestested.	8 levende og aktive menigheter med gudstjeneste annenhver uke, dvs. minst 20 gudstjenester i helger og på helligdager årlig	Gudstjenesteforordning og etablering av to menigheter til gjennom statusendring fra utvalg til råd og 1 ny prestestilling	Sommeren 2016 ble det ansatt en egen Døveprest for Kristiansand som ble ordinert 8.1. 2017. Prestekontor ferdigstilles januar 2017. I desember 2016 ble Sandefjord egen døvemeninghet gjennom vedtak i kirkerådet.	Søknad om Kristiansand som egen menighet fra kirkevalget 2019.
	Minst et fast gudstjenestested i hvert bispedømme i tillegg til døvekirken med regelmessige gudstjenester minst 3. hver måned dvs. minst 4 gudstjenester i året	Nyetablering og økning av gudstjenesteantallet	3 Menigheter har minst et gudstjenestested ved siden av døvekirken med minst 4 gudstjenester. Forslag til ny forordning som legger til flere gudstjenestesteder er utarbeidet.	Implementering av den nye gudstjenesteforordningen.

Mer effektiv bruk av personalressursene dvs. f.eks. prester bør ha minst 24 gudstjenester i helger og på helligdager årlig	Økning	Vedtak bemanningsplanen i fellesrådet. Personalsamtaler	Implementering av bemanningsplanene fram til 2019
En døveprest som følger opp tjenesten i hvert bispedømme (kontaktprest)	Etablering av kontaktprester gjennom endring av stillinger	Menighetenes områder vedtatt i kirkerådet desember 2016.,	Vedtak om forordningen. Implementering
En trosopplærer/-kateket som følger opp trosopplæringen i hvert bispedømme (kontakttrosopplærer/-kateket)	Etablering	Etablert i Møre, Oslo og Tunsberg	Etablering under alle prostebesøk

2. OPPFØLGING AV DØVE I DERES LOKALE HØRENDE MENIGHETER

Noen døve bor for langt fra nærmeste faste døvekirkelige gudstjenestested eller er av andre grunner sterkere forankret i lokale hørende menigheter. Døvekirken og de lokale menighetene har et felles ansvar for å gi dem et fullverdig kirkelig tilbud, og Døvekirken kan tilby veiledning til lokale menigheter slik at disse kan følge opp sine døve og hørselshemmede medlemmer.

Samarbeid med alle bispedømmene og at dette samarbeidet er forankret i kirkerådets og bispedømmenes målsettinger (slik som samisk).

Etablering

Ikke på plass

Utsending av et brev til alle bispedømmene

Etablere kontakt og samarbeid mellom lokale hørende menigheter, Norges Døveforbund med døveforeningene og Døvekirken

Etablering

Ikke på plass

Utarbeidelse av mal for brev som kan sendes til menighetene gjennom bispedømmene. (Etter innspill fra Møre)

Etablere tilbud for døve f.eks. «nettkonfirmant» som fjernundervisning

Prosjekt etter gudstjenestereformen, dvs. 2018-2019

Nye apper «Konfirmanttekster 2016» og «Medliturg»

Utvikling av ungdomskatekisme som materiell og prøveprosjekt på nettstøttet undervisning.

Etablere ordninger for både tegnspråktolk, stemmetolk, skrivetolk og tolk for døvblinde

Forhandlinger med NAV

Etablert et samarbeidsforum mellom nav fellestolk og hovedkontoret

Utvikle samarbeidet og kartlegge ordninger

3. BIBELEN PÅ TEGNSPRÅK

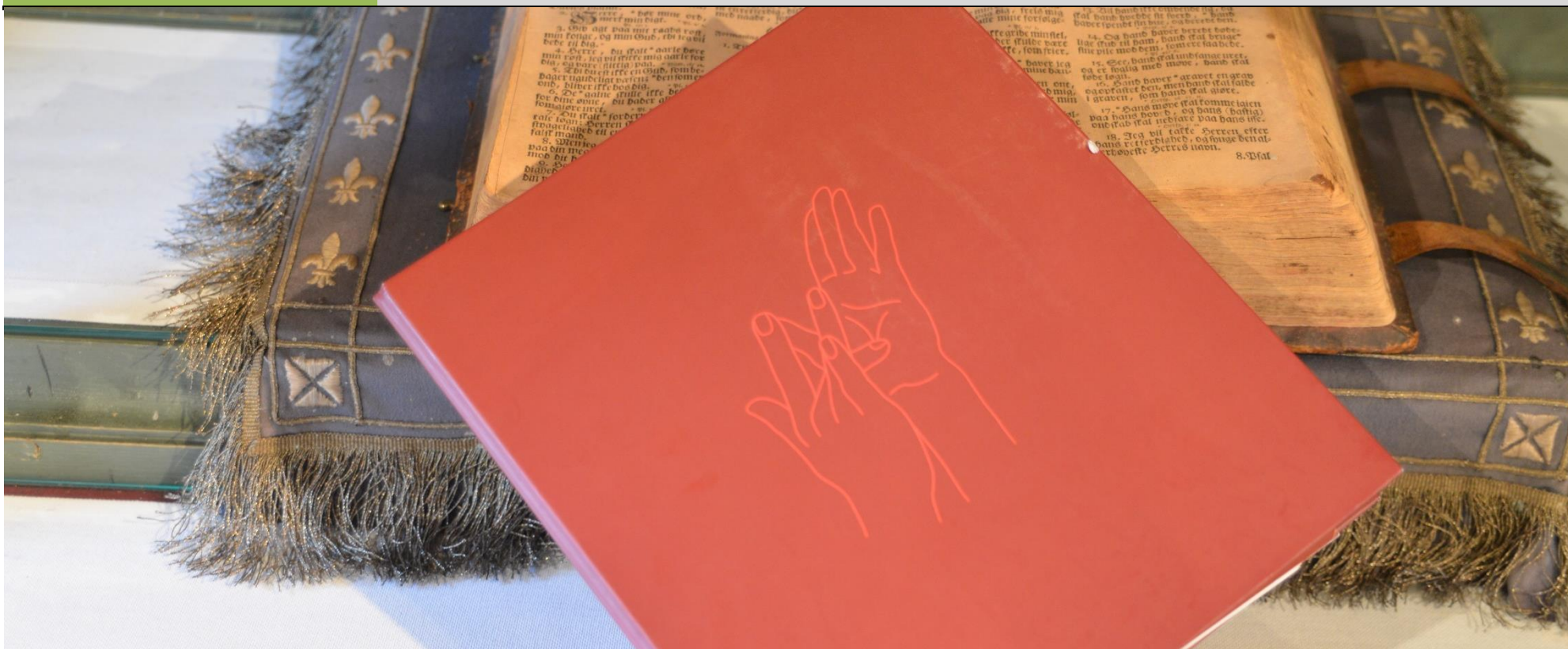
Gjennom kontinuerlig oversettelsesarbeid skal bibelen gjøres tilgjengelig på norsk tegnspråk.

Tekstboken for Døvekirken med viktige bibelske fortellinger er tilgjengelig på norsk tegnspråk. Etter dette prioriteres det tekster fra tekstboken for Den norske kirke tilsvarende minst en bibelsk bok i året.

Kr. 110.000 i året (2014-kroner) fra forskjellige kjelder f.eks. fellesrådet og bibelselskapet

Kjernefortellingene er for trosopplæringen er oversatt og oversettingsarbeidet for flere viktige tekster er i gang som del av gudstjenestereformen og døvekirken tekstbok

Oversettelse av flere tekster og spesielt tekster som trengs til kirkelige handlinger

4. GUDSTJENESTEREFORM I DØVEKIRKEN

Døvekirken fikk sin høymesseliturgi i 1995. I samspill med den norske kirkes gudstjenestereform må Døvekirken utvikles. I tillegg til høymessen må det utarbeides dåps-, konfirmasjons-, vigsels-, gravferds-, og andre liturgier slik at det foreligger alterbøker på norsk tegnspråk.

Gudstjenestereform med ny høymesse samt kirkelige handlinger på norsk tegnspråk	Finansiering må sikres til og med 2017	Hovedgudstjenesten ble godkjent desember 2015	Implementere hovedgudstjenesten i menighetene og satse på kirkelige handlinger.
Tekstbok	Finansiering må sikres til og med 2018	Tekstrekke er godkjent.	Oversettelse av flere tekster
Poesi- og salmebok	Finansiering må sikres	Innsamling og utvikling av salmer, bønner og poesier	Systematisering, publisering og nyopptak av innsamlet materiale. Utvikling av flere salmer og poesier.
Kontinuerlig utvikling av gudstjenestelivet	Etablering av gudstjenesteutvalg for prostiet.	Hovedgudstjenesten er godkjent.	Utvikling av utkast til flere alternativ i menighetene

5. KIRKENS REFORMER OG PLANER.

Døvekirken skal ha aktivt, mangfoldig og hyppig gudstjeneste- og menighetsliv.

Trosopplæringsreformen, gudstjenestereformen, diakonireformen, kunst i kirken, demokratireformen m.m. skal også gjelde i døvekirken

Helhetlig menighetsplan etter mal fra kirkerådet som inkluderer trosopplæring, diakoni, misjon, kunst/kultur og tegnspråkhandlingsplan brukes i menighetene.

Evalueres en gang i året, og revideres en gang per menighetsperiode.

Opptaksutstyr og rutiner for tegnspråklige sakspapirer.

Planene gjennomgås under prostebesøkene

Planene gjennomgås under prostebesøkene

Det bør fremmes kandidater til menighetsrådsvalg fra distriktene innenfor hver døvemenighet. Kirkevalget må gjennomføres ved alle faste gudstjenestesteder.

Gjennomføring ved kirkevalg 2015.

Reisekostnader.

Svært varierende, men flere kandidater fra distriktet.

Fokus på medlemmene i hele menighetenes områder byer fram til valget i 2019

Alle faste gudstjenestesteder bør være representert i menighetsrådet/-utvalg eller et distriktutvalg.

Etableres

Ikke etablert

Representasjon av hele soknet tas opp på prostebesøk

Døvekirken ivaretas i den nye kirkeordningen

Revidering av forskriftene for Døvekirken som en del av arbeidet med ny kirkeordning og –lov.

Døveprostiets tildeling kommer nå som en del av tildelingen fra departementet til kirkerådet og derfra til Oslo bispedømme uten at døveprostiets andel er øremerket noen sted.

Fokus på tildelingene og aktivt engasjement i debatten

6. IVARETAKELSE AV KOMPETANSE OG DEN FAGLIGE FORANKRINGEN PÅ DEN DØVEKIRKELIGE TJENESTE

Videreutvikle den døvekirkelige tjenesten gjennom et aktivt faglig arbeid. Sette i gang rekrutteringsarbeid for å få flere søkere til stillinger i døvekirken og å få flere døve til å ta kirkelig utdanning.

Etablering av en spesialisering for døvekirkelig tjeneste i samarbeid ved høgskole/universitet (f.eks. HiST/MF)

Etablering av flere kurs og studieopplegg, videreutvikling av etterutdanningsopplegge t.
Kompetanseplaner.

Godt etterutdanningsopplegg ved NTNU

Tilrettelegging av studiet «Reformasjon nå!» i samarbeid med TF med innlevering på tegnspråk.

Flere døve studenter i kirkelige og andre relevante fag

Rekruttering og oppfølging av flere nye studenter.

Flere studenter tar kirkelig utdanning og får et veiledningstilbud fra Døvekirken
8 medarbeidere deltar på et studieopplegg i samarbeid med HiVolda og TF

Informasjon om kirkelig utdanning på leir og i menighetene.

Flere døve ansatte i Døvekirken

Aksept for tegnspråkkunnskap og kunnskap om døvesamfunnet som grunnleggende kvalifikasjon.

Antall døve ansatte øker i Døvekirken.

Døve oppfordres til å søke i alle utlysninger i Døvekirken.

7. BEREDSKAPSORDNING FOR DØVEPROSTIET

Opprette beredskapsordninger for døveprostiet

8. MEDIA

Målet er jevnlig gudstjenester og andakter på nett og TV. Døvekirken hjemmesider må videreutvikles til en tospråklig hjemmeside (norsk tegnspråk og primært bokmål).

Det skal være informasjon på norsk tegnspråk på Den norske kirkes hjemmesider Dette skal det inkludere informasjon om Døvekirken tjenester.

Etablering av beredskapsordninger og rutiner for både presteberedskap og kriseberedskap

Etablering

Kriseberedskap. Ingen beredskapsordning utover dette.

Tas opp i styringssamtalene

Tre tegnspråklige gudstjenester i året (jul, påske, pinse) på NRK.

Opptak av en tegnspråklig gudstjeneste hver måned og en tegnspråklig andakt hver uke som publiseres på hjemmesiden til Døvekirken

Opptaksutstyr og rutiner for opptak i hver menighet
Kriterier for kvalitet til opptakene

Samarbeid med NRK om to nye gudstjenester på TV.

Flere gudstjenester og andakter blir tatt opp.

Etablering av rutiner for opptak og publisering

Tospråklige hjemmesider for Døvekirken

Opptaksutstyr og rutiner for opptak i hver menighet. Kriterier for kvalitet til opptakene

Lederen og andakt fra Døves blad og årsmeldingen legges ut på norsk tegnspråk.

Hjemmeside med tospråklige meny

Hele årsmeldingen legges ut på norsk tegnspråk.
Veiledning i bruk av sosiale medier på tegnspråk i tillegg til skrift.

Informasjon på norsk tegnspråk og om Døvekirken på Den norske kirkes hjemmesider (inkludert bispedømmene)	Prioritering i Kirkerådet og bispedømmene. Bevisstgjøring og rutiner i bispedømmene og de sentrale råd.	Ikke på plass	Tas opp i styringssamtale og et brev til bispedømmene.
Døves blad skal være tospråklig.	Flere bidrag på norsk tegnspråk.	Andakter og leder er tilgjengelig på norsk tegnspråk.	Flere artikler legges ut på tegnspråk.
Bedre integrasjon mot kalenderverktøy og sosiale medier	Integrering av modulene som del av it-satsing i kirken.	Nye hjemmesider fra 1.1.2017.	Oppfølgingen av menighetene i bruken av verktøyene.

4. Økonomisk styring og kontroll i virksomheten

4.1. Overordnet vurdering av opplegg for styring/kontroll

Det er Oslo bispedømme ved biskop og bispedømmeadministrasjonen som utøver styringsretten overfor Døveprostiet, mens det er kirkerådet som utøver styringsretten overfor Døvekirkenes fellesråd.

4.2. Styring og kontroll i Døveprostiet

Oslo bispedømme følger til og med 2016 statens regler for økonomi- og virksomhetsstyring. Økonomi- og administrasjonsavdelingen utarbeider som regel månedlige regnskapsrapporter. Disse rapportene tas opp i Døveprostens stab hver måned og i faste møter med økonomi- og administrasjonsavdelingen hvert kvartal sammen med kommentarer. Dette samarbeidet gir muligheten til å være proaktive i forhold til budsjettstyringen.

Om lag 90% av kostnadene i Døveprostiet er direkte personalrelaterte kostnader. Endringer i personalkostnadene f.eks. gjennom vakanser, sykdom eller permisjoner resulterer derfor ofte i forholdsvis store omdisponeringer i budsjettet siden det ofte er nødvendig å engasjere vikar fra et annet sted i landet. Dette har gitt større omdisponeringer fra personal- til reisebudsjettet både for prestatjenesten og innenfor trosopplæringen. I 2016 hadde døveprostiet en målsetting om et underforbruk, men på grunn av utfordringer med den nye arbeidstidsavtalen for prester og dens konsekvenser klarte Døveprostiet ikke å holde dette målet. Døveprostiet gikk i balanse.

Riksrevisjonen har ikke avsluttet revisjonen av Oslo bispedømmeråds samlede årsregnskap 2016. For årsregnskapet 2015 konkluderte Riksrevisjonen i sin beretning at årsregnskapet for Oslo bispedømmeråd og med dette også Døveprostiet var utarbeidet i samsvar med regelverk for statlig økonomistyring i Norge. Riksrevisjonen kontrollerte utvalgte disposisjoner og hadde ingen vesentlige merknader.

Bemanningsplan for Døvekirken

Høsten 2012 ble det under budsjettarbeidet oppdaget at Døvekirken hadde for mange stillinger i forhold til tildelingen sin i begge linjene. Det ble derfor i 2013 satt i gang arbeidet med en ny bemanningsplan for Døveprostiet og etter hvert også for Døvekirkenes fellesråd. I dette ble det tatt hensyn til revisjonen av Døvekirkenes kirkepolitiske målsettinger og dens mål om 8 døvemenigheter innen 2019. En ny langsiktig bemanningsplan for de neste 15 til 20 år ble vedtatt for Døveprostiet i 2015 og for fellesrådet i 2016. Bemanningsplanen inneholder i praksis en reduksjon på personalressursene i

Døveprostiet fra 17 stillinger utenom trosopplæringsreformen i 2012 til 15 i 2017. For å implementere bemanningsplanen ble stillinger flyttet eller i perioder holdt vakant.

Tjenesten i Døveprostiet er en spesialtjeneste som krever spesialkompetanse som i hovedsak må opparbeides i tjenesten. Det tar derfor tid før en ny medarbeider har oppnådd denne kompetansen.

Døveprostiet er et prosti som skiller seg tydelig fra andre prosti. Den er landsdekkende og har oppgaver som ellers ivaretas av andre slik f.eks. som kirkerådet, IKO eller Bibelselskapet. Døveprostiet skal derfor både sikre tjenesten i døvemenighetene men også være i stand til å ivareta nasjonale oppgaver slik som utvikling og oversettelse av liturgier, bibeltekster og undervisnings- og annet materiell. Gjennom effektivisering av driften klarer Døveprostiet dette med bemanningen etter bemanningsplanen. Samtidig er det viktig å sikre denne bemanningsplanen for å kunne ivareta oppdraget.

Situasjonen

2016 var det første året Døveprostiet ikke hadde en egen øremerket tildeling fra departementet. Døvekirken har likevel et eget budsjett som nå finansieres av en andel av tildelingen til Oslo bispedømme. Denne tildelingen var i 2016 på kr. 15.304.000 som tilsvarer en andel på 10,87 % av bispedømmets tildeling per oktober 2015 på kr. 140.800.000. Dette er nedgang fra 11,2% i 2015. I 2015 var døveprostiets tildeling på kr. 14.553.000 mot en samlet tildeling til Oslo bispedømme på kr. 130.109.000. I 2017 er bispedømmets tildeling redusert med 1,4% mens det av døveprostiet kreves at det legges inn en reduksjon på 6,8%. Reduksjonen fra 11,2% gjorde at prostiet ved årsskiftet 2015/16 måtte justere budsjettet. I justeringen blir tjenesten i menighetene prioritert, slik at ingen tjenester skal avlyses.

Over 80% av utgiftene i Døveprostiet er personalutgifter, resten er driftsutgifter. Døveprostiet er et landsdekkende prosti og arbeidsspråket er norsk tegnspråk. Ved vakanser, sykdom o.l. er det som regel ikke mulig å finne vikarer med kort reiseavstand. Dette fører til økte reiseutgifter. Det er derfor slik at reduserte personalutgifter automatisk fører til økte reiseutgifter.

Driftskostnadene i Døveprostiet er aktivitetsrelaterte. Dette fører til utfordringer i periodiseringen. Når det mot sommeren kan se ut som om prostiet styrer mot et større underforbruk kan dette etter sommerens og høstens leir snu mot et overforbruk. En annen utfordring i 2016 var uklarhet

om noen ansattes rettigheter på utbetaling av ulempelønn som førte til en større etterbetaling mot slutten av året.

Overforbruk / underforbruk	April 16	Juni 16	August 16	Oktober 16	Desember 16
Budsjett- resultat	237	165	247	58	-16

Døveprostiets regnskap for 2016 gikk i balanse med et marginalt avvik på 0,1%.

Regnskap / Budsjett 2016	Regnskap	Budsjett 16	Avvik	%-avvik
Personal	11.876	13.089	1.213	9,27 %
Drift	3.820	2.775	-1.045	-37,66 %
Før inntekter	15.696	15.864	168	1,06 %
Inntekter	-171	-355	-184	
SUM	15.525	15.509	-16	-0,10 %

Selv om det er omdisponeringer innenfor budsjettet har rammene blitt overholdt.

Vurdering:

Oppsummerende er det vår vurdering at systemer, rutiner og kontroll gjennomgående fungerer tilfredsstillende, og at vi i stor grad evner å oppnå fastsatte mål. Det er i inneværende år etablert en større samordning av fellesrådets og døveprostiets økonomi relatert til Døvekirkens satsingsområder og kirkepolitiske målsettinger. Det oppleves at Døveprostiets økonomi er presset.

Tiltak:

Det jobbes med å kommunisere og styrke Døveprostiets budsjett.

Møtene med og rapportene fra økonomi- og administrasjonsavdelingen i Oslo bispedømme prioriteres og det legges opp til videre proaktiv styring. Månedlig orienteres det om økonomistatus i begge linjene på hovedkontorets stabsmøter.

Arbeidet med å søke eksterne midler utvikles videre.

4.3. Økonomisk situasjon i fellesrådet

4.3.1. Visjonen

Med Jesus Kristus i sentrum skal Døvekirken være nær og tilgjengelig på tegnspråk der døve bor.

Det innebærer at Døvekirken skal betjene døve i hele landet. Derfor har Døvekirken drevet med aktivt menighetsplanting. I 2012 var det 5 døvemenigheter og når det i 2019 er 8 menigheter skal vi klare å realisere en viktig del av denne visjonen.

4.3.2. Den økonomiske situasjonen

Døvekirken fikk mange ekstraoppgaver pga. reformer i staten og kirken. Døvekirkenes fellesråd fikk i 2014 også store ekstrabelastninger gjennom endringer i KLP, som gjorde at det betales pensjonsutgifter for alle stillinger, også de som jobber mindre enn 14 timer i uken. Dette gjorde at egenkapitalen ved inngangen av 2015 var negativt og at dramatiske tiltak måtte settes inn slik som ansettelsesstopp eller kutt av all vedlikehold på bygningene. For å bygge opp ny egenkapital ble derfor stillingen som daglig leder i Døves menighet Oslo holdt vakant i en lengre periode oppgavene måtte ivaretas av andre ansatte og frivillige.

4.3.3. Bygningene - vår hovedutfordring

Døvekirken skal være folkekirke for døve i hele Norge. Derfor er Døvekirken i vekst og har etablert flere menigheter. Noen av dem har allerede fått status som selvstendige menigheter og andre vil få det li løpet av kort tid. Dette er knyttet til våre 8 kirkepolitiske målsettinger som er vedtatt av biskopen. Mye av dette har vi klart gjennom intern effektivisering og rasjonalisering, men vi er i ferd med å møte grensene i dette. Bevilgingen til Døvekirken har så langt bare blitt prisjustert, men ikke endret seg etter etableringen av nye menigheter i Tromsø, Sandefjord og Kristiansand. I motsetning til vanlige fellesråd har Døvekirkenes fellesråd ingen kommune i ryggen som kan bistå med et skippertak når det gjelder kirkebygg. Konkret sliter vi med følgende kostnader:

For å realisere Døvekirken i Sandefjord måtte mesteparten finansieres gjennom ordinær banklån og ikke gjennom kommunelån eller OVF. Rentedifferansen i dette er $5,0\% - 1,5\% = 3,5\%$ for vårt lån på kr. 7.000.000 utgjør dette en merbelastning på kr. 245.000 per år. Vi har nå fått deler av lånet over til OVF, dette hjelper på situasjonen. Vi er i dialog for å kunne øke andelen av lånet over til OVF.

Flere av Døvekirken har et større etterslep når det gjelder vedlikehold. I 2017 vil situasjonen for taket i Døvekirken i Stavanger være prekær og vi må finne kr. 500.000 for å tette dette taket. Også dette må finansieres gjennom et banklån. I 2018 vil det være et tilsvarende behov for å sikre grunnmurene til Døvekirken i Bergen. På sikt ønsker vi at menighetene avskriver bygningene sine, avsetter avskrivningen i vedlikeholdsfond, og på denne måten kan bruke avskrivningen til å finansiere kontinuerlig vedlikehold enten direkte eller gjennom lån. Til dette trenger vi kr. 500.000 i 2017, cirka kr. 450.000 i 2018 og kr. 400.000 for årene etter dette.

Som en del av menighetsetableringen i Kristiansand får vi låne kirke og menighetshus og kontorer der, men må stå for etableringen og driften av kontorene.

4.3.4. Stab og ressurser

Døvekirken har utarbeidet nye bemanningsplaner. Bemanningsplanen for Døvekirkens fellestråd ble vedtatt i desember 2016. Hovedformålet med dette er effektivisering, større fokus på utadrettet virksomhet og mindre administrasjon. Til dette skal f.eks. antall daglige ledere reduseres fra 4 til 3. Vi byttet regnskapsbyrå til KNIF Regnskap i 2016. Omstillingen kostet noe men gir også innsparinger. Vi klarer ikke å hente inn alt gjennom effektivisering.

Vurdering:

Fellestrådet har store økonomiske utfordringer fordi inntektene ikke har vokst i takt med oppgavene. Vi har satt i verk flere effektiviseringstiltak: Utfasing av fasttelefon. Nyordning av avtalene innenfor internett, strøm, forsikring, mobil, regnskap og reise. Det må jobbes både med å få styrket inntektene og med å effektivisere driften. Effektiviseringen innebærer en flytting av ressurser og oppgaver både mellom menighetene og mellom menighetene og hovedkontoret. Menighetsarbeidet bør prioriteres framfor administrasjon.

Tiltak:

Ny bemanningsplan er vedtatt i 2016 og skal implementeres fram til 2019. Det må kontinuerlige jobbes med effektivisering på alle områder av driften.

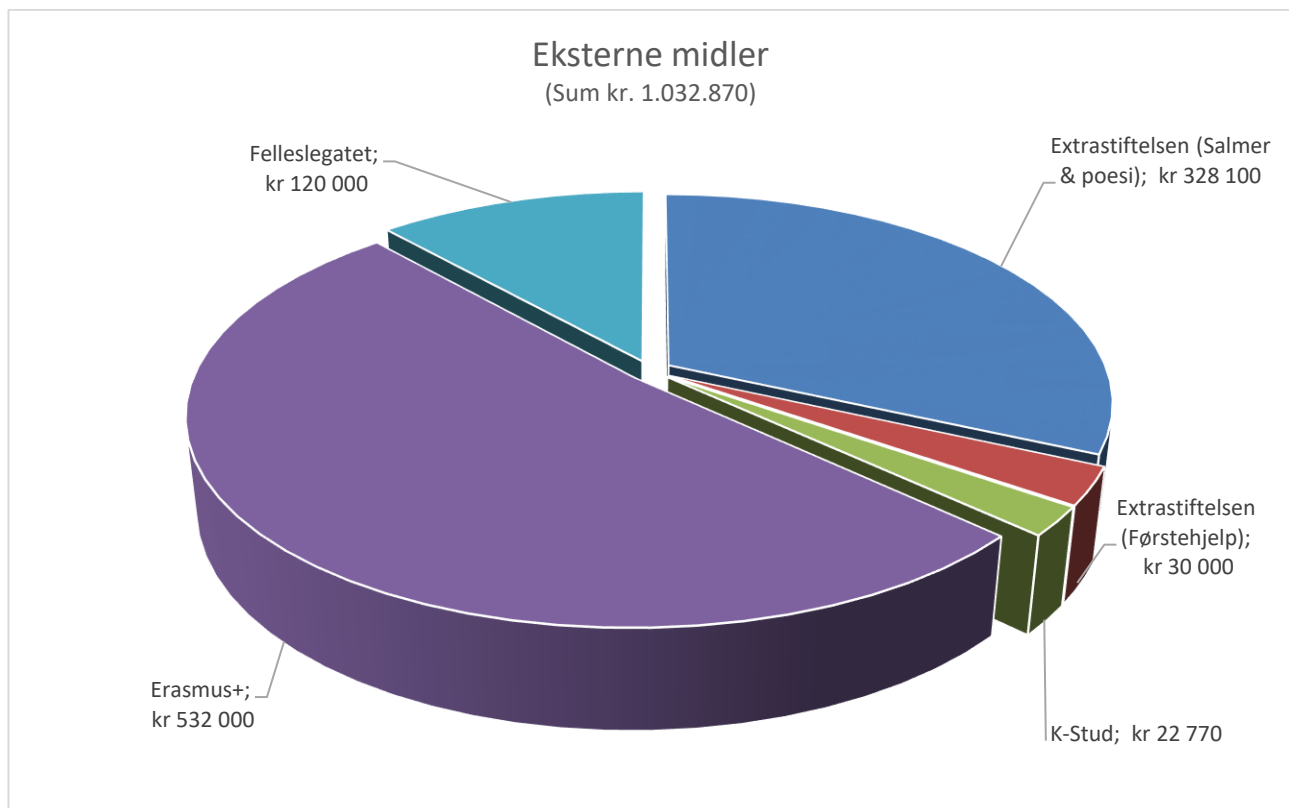
4.4. Eksterne midler

Døvekirken klarer i større grad enn andre prosti og fellesråd å akquirere eksterne midler. Selv om bare et fåtall av søknadene blir innvilget så er Døvekirken likevel avhengig av slike midler for å kunne gjennomføre reformarbeidet sitt og for å kunne gi attraktive tilbud. Prosessen med å søke om støtte og å rapportere bruken av den krever også personelle ressurser. Det er etablert et godt samarbeid både innenfor hovedkontoret og med økonomi- og administrasjonsavdelingen i Oslo bispedømme både når det gjelder søknader om og rapporteringen av slike midler.

I 2016 klarte vi å skaffe kr. 1.032.870 i eksterne midler:

- Extrastiftelsen kr. 328 100 til prosjektet tegnspråksalmer og poesi
- Extrastiftelsen og Norges Døveforbunds Ungdom (NDFU): kr. 30.000 til førstehjelpskurs for tegnspråklige ungdommer.
- EU-programmet Erasmus+: EUR 59 000 (cikra kr. 532 000) til tegnspråklig ungdomsutveksling med Tyskland
- K-Stud: 22 770 til felles konfirmantleir og ungdomslederkurs
- Felleslegatet for døve: kr. 120.000 til barne- og ungdomsarbeid i Døvekirken

For 2017 klarer vi mest sannsynlig ikke et like godt resultat, fordi prosjektet fra Extrastiftelsen avsluttes, men vi jobber med å etablere nye prosjekt.

5. Vurdering av framtidutsikter

Døvekirken har siden 1893 vært Den norske kirke for døve på tegnspråk. Med etablering av nye menigheter de siste årene består Døvekirken nå av 8 menigheter og enda flere gudstjenestesteder med sokn som dekker hele landet. Døvekirkens mål er å realisere det å være en landsdekkende kirkelig tjeneste for en språklig og kulturell minoritet i Norge. Til dette er det nødvendig at Døvekirken som fagfellesskap og organisasjon ivaretas i alle kirkens reformer og at den sikres den nødvendige finansieringen som må til for at den skal kunne utføre sine oppgaver. Døvekirken oppleves som relevant og som viktig premissleverandør og den klarer også i stor grad å integrere døve og døvblinde og døve innvandrere. Oppslutningen og tilbudet er god og økende.

I 2016 er det gjort et betydelig arbeid med å følge opp Døvekirkens kirkepolitiske målsettinger gjennom forordning av gudstjenester, fastsettelse av sokne- og samarbeidsområder og et omfattende arbeid med ny bemanningsplan. Denne bemanningsplanen må nå implementeres.

Fram til 2020 skal Døvekirken gjennomføre et omfattende gudstjenestereformarbeid som tok et viktig steg gjennom Oslo biskops godkjenning av Hovedgudstjenesten på tegnspråk 10. desember 2015. I årene frem til 2019 vil kirkelige handlinger, tekstbok og Salme-, poesi- og bønnebok foreligge suksessivt. Dette reformarbeidet krever både finansielle og menneskelige ressurser som må sikres i inneværende periode.

Døvekirken har en god framtid og vil i 2017 og årene som kommer ha hovedfokus på følgende tre områder:

1. Reformasjonsjubileet
2. Et aktivt trosopplæringsarbeid.
3. Et levende gudstjenestearbeid med fokus på forkynnelse og undervisning.

6. Vedlegg

6.1. Referat AMU

AMU
Døvekirkenes Fellestråd
Døveprostiet / Oslo Bispedømmeråd

ÅRSMELDING 2016

Konstituering

Arbeidsmiljøutvalget er bestått av:

1. Arbeidstakersiden ved: Verneombud Dmitry Katsnelson fra fellestrådslinjen og verneombud Berna Martinussen fra bispedømmerådslinjen.
2. Arbeidsgiversiden ved kirkeverge Camilla Høiberg og prost Roar Bredvei.

Leder av AMU har vært verneombud Berna Martinussen. Verneombud Dmitry Katsnelson har vært referent.

Døvekirkenes bedriftshelsetjeneste, Stamina Helse, har vært representert ved Jane Løken. Hun har vært innkalt til og deltatt på alle møtene.

Utvalget har hatt 3 møter og behandlet XXX saker.

Følgende saker/områder er drøftet og behandlet:

- Rutiner for oppfølging av vernerunderapporter
 - o Metodebeskrivelse for vernerunde og sjekklister med handlingsplan og oppfølging er utarbeidet av Stamina Helse ved Jane Løken og godkjent i AMU for bruk på vernerundene i Døvekirken..
- Det er gjennomført vernerunder i alle menighetene i 2016. Rapportene er behandlet i AMU.
- Det er gjennomført prostebesøk i alle menighetene der medarbeidersamtaler og tjenestesamtaler er gjennomført. Ved prostebesøkene i 2016 har endringer i Døvekirken som vil komme med ny bemanningsplan, nye soknegrenser og nye samarbeidsområder blitt tatt opp i samtaler med ansatte i begge linjer. For noen ansatte vil dette føre til endringer knyttet til stillingens arbeidsoppgaver, tjenestested og for noen endring av stillingens karakter og ansettelsens varighet. For å ivareta ansattes medvirkning ble disse samtalene gjennomført før bemanningsplanen blir endelig vedtatt..
- Sykefraværet er tatt opp i AMU-møtene og fulgt opp av arbeidsgiver i samarbeid med bedriftshelsetjenesten.
- Arbeidsmiljøetsatsing i Døvekirken etter Arbeidsplassundersøkelsen 2014/2015.
 - o For å bygge en ny og robust arbeidskultur i Døvekirken ble det gjennomført 5 heldagssamlinger for alle ansatte i Døvekirken sommeren og høsten 2015. Det ble gjennom disse samlingene med undervisning og prosess utviklet

sentrale verdier for arbeidsmiljøet i Døvekirken kalt ÅKER (Åpenhet, Kvalitet, Engasjement og Respekt).

- Etter initiativ fra Døvekirkens AMU ble samlingene i 2015 fulgt opp med en 3 dagers medarbeidersamling med samme tema våren 2016. Verdiene ÅKER var sentralt tema for prostebesøkene i 2016 og vil være det i årene som kommer.

- Kurs for verneombud og arbeidsgivere. Det ble arrangert 3 dagers kurs for verneombud og arbeidsgivere i regi av Døvekirkens AMU og Stamina Helse i Juni 2016. På kurset deltok også AMU ved Ål Folkehøyskole og kurscenter for døve. Målsettingen er at Døvekirkens AMU kan ta initiativ til jevnlig grunnkurs og andre kurs innenfor HMS-området på tegnspråk i årene som kommer.

Det er ikke registrert arbeidsulykker i Døvekirken i 2016.

Oslo 15.03.2017

Dmitry Katsnelson

Verneombud (referent)

Berna Martinussen

Verneombud (leder)

Roar Bredvei

Døveprost

Camilla Høiberg

Kirkeverge (sekretær)

6.2. Urevidert regnskap fellestrådet

DRIFTSREGNSKAP

Døvekirkenes fellestråd

	Note	Regnskap 2016	Budsjett 2016	Regnskap 2015
Driftsinntekter og driftskostnader				
Brukerbetaling, salg, avgifter og leieinntekter		47 508	60 000	243 738
Refusjoner/Overføringer	4	432 187	-	-
Statlige tilskudd	3	11 030 000	11 100 000	10 944 436
Andre tilskudd, gaver, innsamlede midler		65 307	200 000	13 833
SUM DRIFTSINTEKTER		11 575 002	11 360 000	11 202 007
DRIFTSKOSTANDER				
Lønn- og sosiale kostnader	5,12	5 057 781	5 500 000	4 958 428
Kjøp av varer og tjenester	5	4 142 191	4 086 500	2 004 299
Refusjoner/Overføringer, Merverdiavgift	4	1 895 555	1 623 500	3 438 543
Tilskudd og gaver		18 400	-	-
SUM DRIFTSKOSTANDER		11 113 928	11 210 000	10 401 269
BRUTTO DRIFTSRESULTAT		461 075	150 000	800 738
Finnansinntekter og kostnader				
Renteinntekt og utbytte		17 638	-	20 895
Utlån, kjøp av aksjer og andeler	9	21 721	-	-
Renteutgifter og låneomkostninger		1 639	-	-
NETTO FINANSPOSTER		-5 722	-	20 895
Avskrivninger	6,9	57 110	-	44 938
Motpost avskrivninger		-57 110	-	-
NETTO DRIFTSRESULTAT		455 352	150 000	776 694
Interne finansieringstransaksjoner				
Bruk av udisponert fra tidl. år (overskudd)		-	-	-
Bruk av disposisjonsfond		-	-	-
Bruk av bundne fond	8	194 373	-	-
SUM BRUK AV AVSETNINGER		194 373	-	-
Avsatt til dekning fra tidl. år (underskudd)		-	-	-
Avsatt til disposisjonsfond	8	150 000	150 000	-
Avsatt til bundne fond	8	4 804	-	-
Overført til investeringsregnskapet		-	-	-
SUM AVSETNINGER		154 804	150 000	-
Regnskapsmessig mindreforbruk	11	494 921	-	776 694
Regnskapsmessig merforbruk		-	-	-

BALANSE

pr. 31.12.

Døvekirkenes fellestråd

EIENDELER	Note	2016	2015
Anleggsmidler			
Utstyr, maskiner og transportmidler	6	58 822	115 932
Finansielle anleggsmidler	13	156 671	-
SUM ANLEGGSMIDLER		215 493	115 932
Omløpsmidler			
Kortsiktige omløpsmidler	4	749 756	274 647
Sum fordringer		749 756	274 647
Bankinnskudd og kontanter	10	2 456 643	1 526 341
SUM OMLØPSMIDLER		3 206 399	1 800 987
SUM EIENDELER		<u>3 421 892</u>	<u>1 916 920</u>

BALANSE

pr. 31.12.

Døvekirkenes fellestråd

EGENKAPITAL OG GJELD	Note	2016	2015
Egenkapital			
Disposisjonsfond	8	727 968	-
Bundne driftsfond	8	111 239	300 808
Regnskapsmessig mindreforbruk	11	494 921	-
Regnskapsmessig merforbruk		-	-
Kapitalkonto	9	215 493	693 900
SUM EGENKAPITAL	11	1 549 621	994 708
Gjeld			
Kortsiktig gjeld			
Annen kortsiktig gjeld	10	1 872 270	922 211
Sum kortsiktig gjeld		1 872 270	922 211
SUM GJELD	7	1 872 270	922 211
SUM EGENKAPITAL OG GJELD		<u>3 421 892</u>	<u>1 916 920</u>
Memoriakonti			
Memoriakonto ubrukte lånemidler		-	-
Motkonto memoriakonto ubrukte lånemidler		-	-

Oslo, __ . __ .2017

Ingrid Hoff Bodin
Leder i fellestradet

Camilla Høiberg
Kirkeverge

Døvekirkenes fellesråd

NOTER TIL ÅRSREGNSKAPET FOR 2016

Note 1 Regnskapsprinsipper

Regnskapsprinsipper og vurderingsregler

Fellesrådets regnskap er ført i samsvar med Forskrift om økonomiforvaltning fastsatt av Kultur- og kirke departementet 25. september 2003, og god kommunal regnskapsskikk.

De kommunale regnskapsprinsipper innebærer blant annet at inntekter og utgifter føres etter bruttoprinsippet, samt etter det såkalte anordningsprinsippet som vil si at alle kjente inntekter og utgifter medtas i drifts- eller investeringsregnskapet.

I balanseregnskapet er omløpsmidler vurdert etter laveste verdis prinsipp. Kortsiktig gjeld balanseføres til nominelt beløp på opptakstidspunktet.

Anleggsmidler er vurdert til anskaffelseskost. Anleggsmidler som har begrenset økonomisk levetid er avskrevet med like store årlige beløp over anleggsmiddelets levetid. Se for øvrig egen note om anleggsmidler.

Kundefordringer og andre fordringer oppføres til pålydende etter fradrag for avsetning til forventet tap. Avsetning til tap gjøres på grunnlag av en individuell vurdering av de enkelte fordringene. I tillegg gjøres det for øvrige kundefordringer en uspesifisert avsetning for å dekke antatt tap.

Foretaket har plikt til å ha tjenestepensjonsordning i henhold til lov. Det er etablert avtale om tjenestepensjon med finansinstitusjon, Kommunal Landspensjonskasse.

Budsjett

Det er i driftsregnskapet en kolonne med budsjett, fordi det ikke har vært budsjettjusteringer i år.

Note 2 Endring regnskapsprinsipp

Regnskapet er ikke ført fullt ut på kommunal standard t.o.m. 2015. I 2016 er prinsippene fulgt, og sammenligningstall mot fjoråret kan dermed være misvisende.

Note	3	Tilskudd		
			2016	2015
		Tilskudd fra kirkerådet	11 030 000	10 806 000
		Tilskudd fra kirkevalget	-	138 436
		Sum tilskudd til drift	11 030 000	10 944 436

Note	4	Vesentlige regnskapsposter		
			2016	2015
		MVA-kompensasjon	406 927	267 232

Note	5	Lønnskostnader, antall ansatte, godtgjørelse revisor mv		
		Lønnskostnader består av følgende poster	2016	2015
		Lønninger	4 987 286	4 125 352
		Godtgjørelse fellesråd/menighetsråd	27 700	111 700
		Arbeidsgiveravgift	745 975	713 253
		Andre personalkostnader	2 400	8 123
		Refusjon av lønnsutgifter	-705 579	0
		Sum lønnskostnader	5 057 781	4 958 428

		2016	2015
Antall ansatte			
Gjennomsnittlig antall årsverk		8,4	8,4
Antall stillinger		20	20

		2016	2015
Godtgjørelse til revisor			
Lovpålagt revisjon, ekskl. mva		170 000	235 741
Andre attestasjoner, ekskl. mva		26 700	-
Sum		196 700	235 741

Note	6	Driftsmidler	
		Inventar og utstyr	Sum
Anskaffelseskost 01.01.		176 386	176 386
Anskaffelseskost 31.12.		176 386	176 386
Akkumulerte avskrivninger 31.12.		117 564	117 564
Balanseført verdi pr 31.12.		58 822	58 822
Årets avskrivninger		57 110	57 110
Årets avskrivning i %		33%	
Økonomisk levetid		3 år	

Note	7	Vesentlige forpliktelser og lån	
Fellesrådet har ingen vesentlige forpliktelser og lån som ikke fremgår av regnskapet.			

Note	8	Avsetninger og bruk av avsetninger				
Disposisjonsfond	2015	Tilført	Anvendt	Omdisp.	2016	
Disposisjonsfond	-	150 000	-	577 968	727 968	
Beholdning 31.12.	-	150 000	-	577 968	727 968	

Bundne driftsfond	2015	Tilført	Anvendt	Omdisp.	2016
Bundet driftsfond - Konfirmantleir	7 500	-	-7 500	-	-
Bundet driftsfond - Madagaskarskolen	156 313	4 804	-49 878	-	111 239
Bundet driftsfond - Felleslegat	136 995	-	-136 995	-	-
Beholdning 31.12.	300 808	4 804	-194 373	-	111 239

Note	9	Kapitalkonto	
			2016
Balanse 01.01.			693 900
Omdisponering av disp.fond og kap.kto			-577 968
Tilgang EK-tilskudd KLP 2016			21 721
Korreksjon, tidligere års egenkapitaltilskudd KLP			134 950
Ordinære avskrivninger driftsmidler			-57 110
Sum			215 493

Note	10	Bundne midler	
Skyldig skattetrekk pr. 31.12. utgjorde			175 478

Note	11	Egenkapital				
		Disp.fond	Bundne driftsfond	Mindre-/merforbr	Kap.konto	Egenkapital
Beholdn 01.01.		-	300 808	-	693 900	994 708
Årets endringer		727 968	-189 569	-	-478 408	59 992
Årets mindreforbruk			-	494 921	-	494 921
Beholdn. pr 31.12.		727 968	111 239	494 921	215 493	1 549 621

Note	12	Pensjonskostnader, midler og forpliktelser	
-------------	-----------	---	--

- Fellesrådet er pliktig til å ha tjenstepensjonsordning etter lov om obligatorisk tjenstepensjonsordning. Fellesrådets pensjonsordning tilfredsstiller kravene i denne loven.
- Pensjonsordningen er organisert gjennom en kollektiv pensjonsforsikring (ytelsesbasert). Ordningen gir rett til en definert fremtidig ytelse. Disse er i hovedsak avhengig av antall opptjeningsår, lønnsnivå ved oppnådd pensjonsalder og størrelsen på ytelsen fra folketrygden. Forpliktelsene er dekket gjennom KLP, Kommunal Landspensjonskasse.

Premie/tilskudd	2016	2015
Innbet. premie/tilskudd inkl adm	694 003	556 155

Estimert forpliktelse/midler 31.12.	2016	2015
Brutto påløpt forpliktelse	8 812 657	8 525 613
Pensjonsmidler	7 001 365	6 703 405
Netto pensjonsforpliktelse	1 811 292	1 822 208

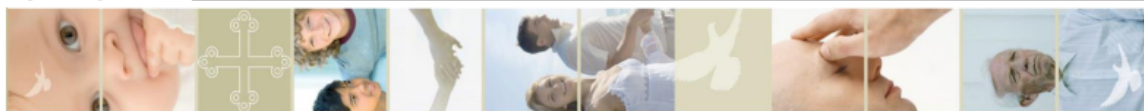
Økonomiske forutsetninger	2016	2015
Diskonteringsrente	4,00 %	4,00 %
Forventet lønnsvekst	2,97 %	2,97 %
Forventet G-regulering	2,97 %	2,97 %
Forventet pensjonsregulering	2,20 %	2,20 %
Forventet avkastning	4,60 %	4,65 %

Medlemsstatus	2016	2015
Antall aktive	16	12
Antall oppsatte	9	7
Antall pensjoner	5	3

Note	13	Finansielle anleggsmidler	
	2016	2015	
Egenkapitaltilskudd KLP	156 671	-	
SUM	156 671	-	

Note	14	Endring av arbeidskapital		
Fra balansen	Omløpsmidler	Kortsiktig gjeld	Sum	
Saldo 01.01.	1 800 987	-922 211	878 776	
Saldo 31.12.	3 206 399	-1 872 270	1 334 128	
Årets endring i balansen	1 405 411	-950 059	455 352	
Fra bevilgningsregnskapet	Driftsregnskap	Investeringsregnskap	Sum	
Sum inntekter	11 575 002	-	11 575 002	
Sum utgifter	-11 113 928	-	-11 113 928	
Eksterne finanstransaksjoner	-5 722	-	-5 722	
Årets endring i regnskapet	455 352	-	455 352	

6.3. Verdier for medarbeidere i Døvekirken

Verdier for ansatte i Oslo bispedømmeråd og Døvekirken

Visjon for kirken i Oslo bispedømme:

Mer himmel på jord – Levende, nær og tilgjengelig – med Jesus Kristus i sentrum

<p>ÅPENHET:</p> <p>Vi vil ha åpen og tydelig kommunikasjon.</p>	<p>På vår arbeidsplass betyr det at vi</p> <ul style="list-style-type: none"> • verdsetter og fremmer mangfold, meningsutveksling og saklig uenighet • deler relevant informasjon • inntar en lyttende og dialogisk holdning til kollegaer og andre vi møter • gir ros og ærlige og konstruktive tilbakemeldinger • følger rutiner for varsling • er tilgjengelige (konkretiseres lokalt)
<p>KVALITET:</p> <p>Vi vil være kompetente og oppdaterte medarbeidere innen hver våre fagfelt.</p>	<p>På vår arbeidsplass betyr det at vi</p> <ul style="list-style-type: none"> • løfter blikket og fokuserer på felles verdier, mål og strategier • er profesjonelle, godt forberedt, ryddige og holder det vi lover • stimulerer til faglig, personlig og åndelig utvikling • har avklarte forventninger til hverandre og til utført arbeid • viser vilje til endring og omstilling • tar imot og inkluderer nyansatte på en god måte
<p>ENGASJEMENT:</p> <p>Vi vil stimulere hverandre til engasjement, refleksjon og utvikling i arbeidet.</p>	<p>På vår arbeidsplass betyr det at vi</p> <ul style="list-style-type: none"> • støtter, oppmuntrer, utfordrer og lærer av hverandre • verdsetter kreativitet, initiativ og skaperglede • gir rom for humor, glede og entusiasme i hverdagen
<p>RESPEKT:</p> <p>Vi vil anerkjenne alles likeverd gjennom å inkludere, bygge tillit og opptre troverdig.</p>	<p>På vår arbeidsplass betyr det at vi</p> <ul style="list-style-type: none"> • anerkjenner alles likeverd uavhengig av kjønn, legning, alder, funksjonsevne, etnisitet, bakgrunn, språk og kultur • anerkjenner hverandres arbeidsfelt som en del av helheten • respekterer beslutninger som er fattet • har nulltoleranse for mobbing • snakker til hverandre og ikke om hverandre • bidrar til gode arbeidsforhold tilpasset den enkelte livsfase og helse

ÅKER – gjennom disse verdiene kan det spire og vokse frem gode arbeidsfelleskap i Oslo bispedømme.

